

דמאי הלוקח פירות פרק ד

[משנה] דסוף פ"ד דבטורות כל החסוד על הדבר לא דט ולא מעידו והר"ב סובר דזו חו הלכתא ניהו וכמו שאכתוב במו"ב בס"ד: **למקומה**. כתב הר"ש סתמא [כדאמר] בירושלמי תרומת מעשר של דמאי שחורה למקומה מדמעת שלא במקומה אינה מדמעת [ר"ש אומר בין למקומה בין שלא במקומה אינה מדמעת] והך פלוגתא דוקא בדמאי ולא בודאי עכ"ל. [ועי' לקמן]: רבי שמעון אומר. לי הרמב"ם והכמים אינם מודים לו וכו' והייט דתנן ר"ש אומר. ולא אומר ר"ש. [ואם דכתבו הר"ב והרמב"ם דהלכה כרבי שמעון דגמירין פרק ד דמולין ע"ה]. ובשאר דוכתי איפסיק הכי כ"כ בכ"מ. ועוד בירושלמי אתא עובדא קמיה דרבי חנינא והורה כר' שמעון: **שואלו ואוכלו על פיו**. פירוש אם שהפרישה החבר או העם הארץ בפניו לפי שיועד שלא נאמניהו ונפלה למקומה דהייט לנטי' שמהם הופרשה שואליו את העם הארץ אם כבר תיקנה גם כן לעצמו שנמלא שלא לרין לתרומת מעשר ואם להפרישה ואין כאן דימוע. וכאמכין עליו מפני שאימת דימוע עליו כך פירש'י בפרק ד דמולין דף ע"ה. גם הראב"ד בהגהותיו בפרק י"ב מהלכות מעשר. והרמב"ם מפרש שאם יפריש עם הארץ תרומת מעשר לפניו בתחלה ונפלה [לפניו בין למקום אחר בין למקומה (כמ"ש לעיל לר"ש דבירושלמי וכ"כ בכ"מ אבל לא נתן טעם למה פסק כר"ש וכו')] דמדמעת אם יאמר העם הארץ שחור והתקינה אוכלין על פיו. ופי' בעל כ"מ דהייט שיאמר שנתערבה עם פירות מולין שלא במתכוין עד שעתה בק"א:

למקומה ו רבי שמעון שזורי אומר אף בחול שואלו ואוכלו על פיו ה. הבריר

ח.ד. שזורי ניהולמי השזורי. ואוכלו ג"כ ואוכל וליה ניהיה ונביא.

שאלת מלכאת דברי ר"א. ותכ"א בין במקומה בין שלא במקומה מדמעת. רבי אומר בין במקומה בין שלא במקומה אינה מדמעת. והך פלוגתא דוקא בדמאי ולא בודאי. הר"ש ז"ל. וז"ל הרמב"ם ז"ל עם שחטורו. מי שזיט נאמן שהפריש ממנו שחטורו וכו' דמאי ורואיט שחטורו ונפלה בפניו בין למקום אחר בין למקומה וחור ואמר הפרשתיה נאמן אפי' בחול ואוכל על פיו שכסם שאימת שבת על ע"ה כך אימת דימוע עליהם ואינם חסודים להאכיל את המדומע עכ"ל ז"ל וכן פ"י ג"כ בפי' המשנה וע"ה בהגהות ובכ"מ. ובירושל' מ"י כ"ד שואלו שחטור לו אינן חסוד בעיני אלא מפני שקניתי ממך חטים ורואיני חול עניך אמרתי שמה שכתת לתקנס. ואפי' דקי"ל החסוד על הדבר לא דט ולא מעידו שאני הכא דאימת דימוע עליו. ופי' רש"י ז"ל עם פרק הקומץ רבא. אף בחול שואלו. כלומר ל"מ אם חורה ונפלה לתוך התבואה בשבת למשום עונג שבת שואלו נ"מ ואוכל על פיו. אלא אפי' בחול סומך על המוכר משום הפסד מולין. ושואלו אם הפריש מעשר קודם שמכרין לו ואוכל על פיו דנמלא שלא חל על זה עם תמ"ע דכבר נפטר ע"כ. וז"ל בקיבור עם ר"פ אע"פ סומך עליו אם אמר שפריש קודם שמכרתי לך דכיון דמדדנך הוא הימנוה רבנן במקום פסידא כי הכא שאין תקנה לחזור ולהפריש אלא

פי' שאין כל ע"ה אימת שבת עליו וכו' לכוז שבת הקילו חו כוונה הרמב"ם ג"כ שרין לפסוק על הכל משא"כ לפניה שהיו"ט אין טעם לזה וכו' (ממחשת"ם ז"ל): ודע דלא דוקא בשבת נאמן ה"ס ב"ע כדליתא בירושלמי וכ"כ הרמב"ם ע"ה: [ת"ר"ם דה"ה] למקומה כו' ר"ש אומר בין וכו' אינם מדמעת עכ"ל. בפי' הר"ש שלפנינו יתאף כן חלל ותכ"א ד"ה מדמעת. גם נתיי"ב ד"ה שואלו פ"י. מפרש הרמב"ם דאמר מדמעת כר"ש וכ"כ בכ"מ וזה סובר דבריו כגם הר"ש ולא ליתיה לטעם ש כ"י להגיה כי יד שלי ככה להעמידו פל נתן:

תוספות רע"ק

[אית ליה] בת"ה ר"ה כר"א שבת וכו' ר"ק לכבוד שבת הקילו וכו' שצריך להפריש על הכל וכו' לפ"י קשה על פ"ש הרמב"ם דהר"ש ד"ס יוכל לאכיל סמנו כמ"ש הח"ה"ם. והא בזה ליתא צורך שבת דהא יכול להפריש שיהא בב"ש בדיקניו בחתני' ספ"ב דשבת דספק השיכה שצריך את הדמאי ותפשו אף בב"ש דבדמאי שבת וכפ"ש בתוס' הדישים שם. והאיכתי בזה בתשובה בנתיי"ב. גם קשה אמאי צו"ם ב' אוכלין על פיו אמאי אי' לשטר מ"ס. אפי' דשטא מפורש כבר. ופי' שטא דהא חילקין דעת דבבב"ר (י"ג ע"ג) דשפק מוכן ביו"ט ב' כשרומה"ס יש לייצן במת דשפק הרמב"ם פ"ב ה"ב מהל' מעשר דאם שאלו ביה"א אוכל על פיו ביה"א ב' הדיא שדרושלמי דאף דב' קדושות הן מ"ס לא נראה לעשר בינתיים ואמאי לא נראה לעשר ביו"ט ב' משמע מ"ס. רצ"ע בכל זה ואין כאן מקום לקבל אר"ה

תוס' אנשי שם

יעב"ר. וי"ל דקמ"ל דל"ג דנאמן לשבת כ"ט לשבת זו דוקא אבל אם שבת עוד לשבת ג' לא יוכל עד שיפסק. ואפי' מלאך כן נהוסיפיה נפירות. (מ"ו):

תפארת יבין

טפי מלהכשילו. ותנא רישא לרבותא דמוצאי שבת שלא יוכל אע"כ דבעל הפירות בעצמו א"ל כן והנא סופא לרבותא דשבת. דבשבת אפי' על פי אחר מותר לאכול (ב): ו (ז) לנ"ט של מולין שהופרשה מהן: (ח) דדוקא קודם שהופרשה מיקל בה. ובהופרשה יודע שאכורה ואימת

מדאיט מעיד על גוף החליטה. ה"ל רק נליי מלחא בעלמא. אפי' היבם עמא ח"י. ומיה"ס א"כ נשחיתא (כ"ד סי' ב') מדבול' חוקת אמה"ה [ולא וכויה להבין ש"ך עם סק"ב דלף בשחיתא בשל אחרים נאמן] או דבשחיתא ה"ל כמעיד ע"ש שחטו יפה עכ"ה"ס. וכדומה לזה כ' רבינו הגאון מהו' עקיבא שלי"ס א [באות לין] וז"ל. כ' במהנה אפרים ה"ל עדות סו"ב. דנהי דחשוד כו'. וק"ל הא בהאשה רבה אבטי' דלא אבטי'טא פ'. עכ"ה"ס. אמר הקטש. הכלל שהביא במהנה אפרים. יתד הוא שלא תמוע. דכ"כ הרא"ש (בניסין ד"ד) ב"ד כלנו שהביא עם בעניין ע"ה נאמן באיטורים. אולם לולא מהכחינא להכניס ראשי לקדר בין ההרים. ששחרות קריים. ג"ל להלדיק דברי ד"ק מעיקרא ע"ר אהמ"י הגוטק"ל. דבאשה רבה ליבא למפסח מהבא דא"כ ק' למה נקט מתני'. באל' אחר שאינו נאמן. אפי' נאמן נמי א"כ. אע"כ דוקא אינו נאמן. דלויכא תרתי. תשוד וגם אחחוקי אכורה. ומנ"ל בע"ה בשר: (ב) אב"י אע"כ ד"ס לויכא תרתי נאמן. דהייט בשבת ודלוי יתיר סברא להאמין לבע"כ. עמנו שלא שייך אלט' לומר שאומר בדדמי. מלהאמין לאחר. דלף דאימת שבת עליו. מכל מקום דילמא בדדמי אחר. ומשום זה אין אימת שבת עליו וכמו להמריק גבי מת במלחמה דלמא בדדמי אמרי' פט"ו דיבמות מ"ה. מיהא הרמב"ם פ"י"ב מהל' משטרות ה"א. כתב סתם וכן אם אמר לו אחד שאיט נאמן. מעשרין קן אוכל על פיו. ומדלא הזכיר הרמב"ם לןון המשנה ג"ל מלא"ה. משמע דלפי' לכתחילה יכול לסמוך על הגדה בלאחר כעו על הגדה דבע"כ. דהא קאמר וכן. ולסיפא זו י"ל דלתיב פלגיהו התנא לבי' בני. לומר דלפי' בלאחר דלויכא למימר אין אדם חוסא ולא לו. אפי' במ"ש לא יוכל על פיו. ובמ"י רק משום חיי נפש דלין מכיר שום אדם צעיר המירו:

ראשונה משנה

דשיין אימת דימוע. וא"ס כיון דל"פ איח' לכו עתמא דאימת דימוע אמאי פלגי' מחמיה הכא עליה דל"פ שזכי דהא ככא איחא אימת תרומה גופה אפי' יפקר שישה התרומה מולין. וי"ל דס"ל לאכמים דוקא בתרומה גדולה אינה אימה שהיא נמיתה אבל תרומת מעשר סבירי ע"ה דלוי' נמיתה משום דלא כתיב מיטה כה"מ אלא מהקיא דת"ל אחי ופי' לא גיית הקיאה כדפי' רש"י בנדרים דף פ"ד ור"ש שזכי ס"ל דליימי לבקיא' אלא דל"פ סבירי דקודם הפקעת מעשר אין מיטה כה"מ כדפי' ה"כ ג"כ וכפי' פי' רש"י בנדרים

אבל תרומת מעשר של ודאי אין ישראל קורא לה שם אלא הוא עתה מעשר ללוי והלוי מפריש תרומת מעשר וטעמה לכהן: לא יטלם. כדי ליתנם לכהן או לעני שבחור ושבחביו שאסור ליתן מחנות לכהן ולעני בשבת אבל בלמודים לאכול אלו כלומר הרגילין לאכול על שלחנו שרי ובלבד שיודיעם שהם של תרומת מעשר או של מעשר עני שהם אינו מודיעים והם סבורים שמשלו הוא מאכילים והוא ליה כמאכיל אורחיו תרומה ומעשרות שהוא אסור: דהיינו נאמן. דאפילו ימלא שלקח ממני שאינו נאמן מלי לאשתמוטי ולומר בעיני היה נאמן. אבל כי אמר ליה מאיש פלוני לא מלי

כדאמר בירושלמי פרק ג דמעשרות אי אפשר לגורן שיעקר אלא איכא נתרמה תרומה גדולה וגם לפי שאין לריך לערוח במדידה ואדרבה מזה באומר עכ"ל. ועיין בדברי הר"ב ריש פרק ו דולא חגי מעשר ראשון של ודאי לפי שאע"פ שקרא שם ויפרישה ויתנה בשבת ללוי אין לו צו תועלת בשבת זה שאינו יכול לקרות שם ולהפריש בשבת התרומה שבמעשר דהוי כמתקן מלא כדתנן בפ' ה דביצה: לא יטלם. לשון הר"ב כדי ליתנם לכהן וכו'. וז"ל הר"ש ולא יטלם כדי לאו דוקא אלא כלומר לא יטלם כדי ליתנם לכהן וכו'. וכך הם דברי הרמב"ם. ור"ל להפריש המתנות אחר שקרא שם מע"ש אינו אסור בשבת שאין אסור

דף האומר. וכתובם לו. יתעלה פירוש המקור. מ"ה פ"ב מה"ט מעשר מ"ו מ"ו וכו' וכו' כ"י ק"מ פ"ג ע"ד

תוספות חדשים

לקרות שם לרצון כיון שאינו במיתה כדכתב רש"י ע"ל ריש דמאי וכל דנכחו מנאכריס כך ברמב"ם וגבי מעשר ראשון כתב דר"ל לקרות שם רק מזה שאלא להפריש תרומת מעשר אלא אינו קורא שם למעשר ראשון לכן נתן טעם פשוט מעשר שני. והראה שהולא זה מהירושלמי דכתב וז"ל מ"ט דרנן בלא כך הוא קורא שם וכו' להפריש מהלמן ראו אורח מעשר שני עכ"ל. ועי' בפניס ברמב"ם בחבורו ותמנא שבדברי מנאכריס שם וכן אף חזקוני להאריך. (ממכרש"ט וכו') משנה ד (ד"ה) לא יטלם כו' אפ"ל כ"ג עכ"ל. וכו' בירושלמי. וכו' הר"מ וכן כתיב בתעל דברי הרמב"ם דכתב מותר להפריש ותמיה לי לנ"א שם כן יסוד דברי הרמב"ם בחבורו וכו' מהלכות אהר"ד דפ"ג כ"ג מהלכות שבת ה"ז ע"ז פ' כמתינה דהכא וכו' מה"ל י"ט ה"ל ר' פסק ככ"ה דמותר להוליך תרומה וטעם וז"ל דבתיבטור חזר גז' וז"ל מפרש כדירושלמי ועי' מ"ט שם בהגהות כ"ד :

תוספות רע"ק

מבין הכותים וז"ל אע"פ שאין חשדים על הגזל עמי הארץ נמי אין חשדים על הגזל וזאת חשדי על המעשרות ולא חשבו להו גזל כיון דהוא מבין שאין לו תובעין ועוד כל כמה דלא הוה שם לא חשבו להו גזל עכ"ל ולפי ה"ה הב' א"ך ארמין דלא נחשדי על מעשר עני כיון דמבטנא הוא. וכן הכתובים מ"ל רק משום דפרעהו להו. הא כיון דלא רוצים לגזור אלא כמה דלא הוה שם לא חשבו להו גזל. א"כ מ"ה לא מפרש דאם יפרשו יצטרכו ליתן לעניים שלא יהיה בירך גזל רצ"ב: משנה ד (אורח) ברע"ב ד"ה כ"ו שקרא שם וכו' אבל תרומת מעשר של ודאי וכו' קשה לי רהא מצי למצקם בלוי שקרא שם לתרומת מעשר דלא יטלם בשבת. ובפשוטו היה נראה דנקט לרמאי לרבותא דהא דרוב ע"ה ששטרין מ"ל דלא ניהוש בזה לאסור נתינה לבחן בשבת; (אורח) ברע"ב ד"ה לא יטלם. וז"ל כמאכיל כו') מזה נראה ראה

ודאי י) לא יטלם בשבת י). ואם היה בהן או עני למודים לאכול אצלו יבואו ויאכלו ובלבד שיוודיעם: ה האומר למי שאינו נאמן על המעשרות קח לי כמי שהוא נאמן ב) וכמי שהוא מעשר אינו נאמן ב). מאיש פלוני ב) הרי זה נאמן. הלך

אח"כ אלא בהלכת המתנות לכהן. ועי' במשנה ד פ"ו ומה שאכתוב שם צ"ד. והא דאמרינן שאסור ליתן מתנות לכהן ולעני בשבת לפום מסקנא דמ"ה הר"ב ב"מ"ו פ"ק דביצה התיב כביש שמאי. ועיין עוד שם דמהנות דאמרן אין כל מהנות כהונה שוין בזה: ה כמי שהוא נאמן. פירש הרמב"ם וז"ל. איש נאמן על עומאה וטעמה שאינו מאכיל איסור ולא עומא עכ"ל. ומה שמסיים שאינו מאכיל איסור: לאו בכל איסורין קאמר דכל ישראל בחוקת שאינם אוכלים דבר איסור אלא לענין וין צטר גבינה וחתיכת דג בלבד הוא שאמר. וכמ"ס בסוף פרק ו"א מהלכות מאכלות אסורות. והכא לא אלמריך לאשמעינן נאמנות דאיסורים. דמיליתיהן לענין מעשרות ועומאה איירי. ולהכי בתחלת דבריו לא כתב איסור אלא לבסוף לאשמעינן מלתא דאיסור אנז אורחיה. [ומיהו קשה דעומאה מאי שייכא הכא ור"ש פירש בפרק ה דבכורות

שלמה מלאכת חסור ולא עומא ע"כ אבל הר"ש ז"ל כתב לא ידענא אמאי נקט כפל מלה ממי שהוא נאמן וממי שהוא מעשר ע"כ והר"ש ז"ל פ' ממי שהוא נאמן שאינו לוקח פירות מע"ה. ממי שהוא מעשר שנוקח מע"ה ומעשרין דמאי קודם שימכרם ע"כ: מאיש פלוני ה"ו נאמן. ירושלמי תמא א"ר יוסי אפי' אמר מפלוני אינו נאמן עד שיאמר לו קח מפלוני בהקפה ואני עותן לו מעות וטעמא דר"ל דפליג אמתיג' שאני אומר אחד קרוב מלא ולקח ממנו ואתיב דר"ל כר"ה דתנן בגיטין פ"ו התקבל לי גיטי במקום פלוני אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו מקום ר"ה אומר מיד שאני אומר אחר הדלת מלאו. ודר"ל עדיפא מדרי' אלעזר דכ"ה דר"ה הוה שרי ר"ה דעמא דר"ה ההם משום דמראה מקום היה לו

ישראל תפארת יבין

הו לא מקרי בעל הסדה. וכן ז"ל בכל מקום שמוכר הש"ס אי צעי מספיק כפ"ו דבכורות דמומנין עליו. וכ"כ פ"ג לעירובין דמערכין וכו' ובשאר דוכתי. בכלהו ק' למה לא מחלק הש"ס בין מי שאכל דמאי משכר שנו. או שנקט דמאי. דבאכל דמאי משדה שלו אין מומנין עליו. אע"כ כדאמרן. השבבני רבין ה"ל וז"ל כפלאהו. וכי יאמר מע"ה דכלהו הך סוגי פלוגי אהיהו לחולין. ללא כספק הלכה. וכל עיקר הדינים שייכי רק בלוקח מע"ה ולא בע"ה. עמ"ס: (ד) ובתב ענה רבין הגאון אאב"ז זק"ל. וז"ל ואף דבזבאי בהרמאן גם להולין שרי. כפ"ה דביצה מ"ו. שאני הכא. ללא הוה בהרמאן מ"ע. רק מדקרא שם מע"ה. אך ק"ל מ"ש דגורו דאסור להקדים בשבת. גזירה משום מכירה. דהו"ל נמי כמתיבא מרשות הדיוט לרשות גזרה. כפ"ה דביצה מ"ו. טפי הו"ל למגזר כמתיבא מרשות לרשות. כעומן מתנה לחבורו לא דמי למתנה. דאפשר ליתן מיד ליד בני אמירה. ומה"ס גם בנאמרה שרי. מתא"כ בהקדש: (ה) ב"ב הר"ב. וכ' ענה רבין הגאון מהו עקיבא שטי"א [באות מ] וז"ל מכלל נסחר לכוורה שיטת הר"ש כו'. ולמה יגרע זה ממכירה ומש. עכ"ה. וז"ל אמתפינא עדיין אינו מוכר. דעכ"פ גונז דעתו. דסבר שמאכילו חולין שטוים יוהר מתרומה והרי זה אסור (כולין דף ל"ד א):

ראשונה משנה

אלא מספק אפי' אסור להגביה בשבת כמו ממעשר ודאי וכו' אמאי תנא הכא מעשר עני של ודאי הוה משנה ש"ל. ועוד אמאי נקט מעשר ראשון. אלא דכולה לענין כתיבה לכהן איירי ומני מ"ת של דמאי דאפי' דמאי דקיל אסור לתקט בשבת ולאו לתקט למד אלא אפילו מתוקן כבר לא יטלם כדי ליתנה דהמתירו בה כמו בודאי. ומני נמי מעשר עני של ודאי משום סיפא דאם למודין לאכיל אפי' הפרשה עדי שבחין ואוכלין עם הצטע"ב מכתב אחד זה אוכל החולין זה אוכל תרומת שבתוכה וה"ו מפריש בשבת ואפי' עני. ולכתיב ל"מ למיתמי מעשר ראשון דלא חיי בשבת שלא יטלם מתנו ח"מ ועל הוא. ובה מיושב מ"ס הר"ב הא דנקט ח"מ של דמאי ולא של ודאי וגם הר"ש דקדק אמאי לא חיי תרומה גדולה של ודאי כו'. ולכאורה אינו מוכן דכל עומא של התנא אינו אלא לאשמוטי דהפרשה מעשר דמאי ממי הוא באיסור דאין מגביהין ואמאי אית ליה למיתמי ודאי שהוא שלא לנודך. אלא הכי קשה ליה אדמתן מעשר עני של ודאי ליתמי ת"מ של דמאי ושל ודאי דמריבוייהו שם אחד הן. ובל זה לפי דין המעשה דסברה

וא"ל להפריש דחסק ק"ס אי בלא הפרשה אלא דל"ל קאמרי ויהיו ליה טעמא דאין זה חומרא. וז"ל מאיזה טעמא יודה ליה ר"ל כיון שכובר דלא נחשו. וז"ל מעמטא דכ' הרמב"ם משום גזירה מע"ש. אכל לי קשה

אח"כ אלא בהלכת המתנות לכהן. ועי' במשנה ד פ"ו ומה שאכתוב שם צ"ד. והא דאמרינן שאסור ליתן מתנות לכהן ולעני בשבת לפום מסקנא דמ"ה הר"ב ב"מ"ו פ"ק דביצה התיב כביש שמאי. ועיין עוד שם דמהנות דאמרן אין כל מהנות כהונה שוין בזה: ה כמי שהוא נאמן. פירש הרמב"ם וז"ל. איש נאמן על עומאה וטעמה שאינו מאכיל איסור ולא עומא עכ"ל. ומה שמסיים שאינו מאכיל איסור: לאו בכל איסורין קאמר דכל ישראל בחוקת שאינם אוכלים דבר איסור אלא לענין וין צטר גבינה וחתיכת דג בלבד הוא שאמר. וכמ"ס בסוף פרק ו"א מהלכות מאכלות אסורות. והכא לא אלמריך לאשמעינן נאמנות דאיסורים. דמיליתיהן לענין מעשרות ועומאה איירי. ולהכי בתחלת דבריו לא כתב איסור אלא לבסוף לאשמעינן מלתא דאיסור אנז אורחיה. [ומיהו קשה דעומאה מאי שייכא הכא ור"ש פירש בפרק ה דבכורות

שלמה מלאכת חסור ולא עומא ע"כ אבל הר"ש ז"ל כתב לא ידענא אמאי נקט כפל מלה ממי שהוא נאמן וממי שהוא מעשר ע"כ והר"ש ז"ל פ' ממי שהוא נאמן שאינו לוקח פירות מע"ה. ממי שהוא מעשר שנוקח מע"ה ומעשרין דמאי קודם שימכרם ע"כ: מאיש פלוני ה"ו נאמן. ירושלמי תמא א"ר יוסי אפי' אמר מפלוני אינו נאמן עד שיאמר לו קח מפלוני בהקפה ואני עותן לו מעות וטעמא דר"ל דפליג אמתיג' שאני אומר אחד קרוב מלא ולקח ממנו ואתיב דר"ל כר"ה דתנן בגיטין פ"ו התקבל לי גיטי במקום פלוני אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו מקום ר"ה אומר מיד שאני אומר אחר הדלת מלאו. ודר"ל עדיפא מדרי' אלעזר דכ"ה דר"ה הוה שרי ר"ה דעמא דר"ה ההם משום דמראה מקום היה לו

ישראל תפארת יבין

הו לא מקרי בעל הסדה. וכן ז"ל בכל מקום שמוכר הש"ס אי צעי מספיק כפ"ו דבכורות דמומנין עליו. וכ"כ פ"ג לעירובין דמערכין וכו' ובשאר דוכתי. בכלהו ק' למה לא מחלק הש"ס בין מי שאכל דמאי משכר שנו. או שנקט דמאי. דבאכל דמאי משדה שלו אין מומנין עליו. אע"כ כדאמרן. השבבני רבין ה"ל וז"ל כפלאהו. וכי יאמר מע"ה דכלהו הך סוגי פלוגי אהיהו לחולין. ללא כספק הלכה. וכל עיקר הדינים שייכי רק בלוקח מע"ה ולא בע"ה. עמ"ס: (ד) ובתב ענה רבין הגאון אאב"ז זק"ל. וז"ל ואף דבזבאי בהרמאן גם להולין שרי. כפ"ה דביצה מ"ו. שאני הכא. ללא הוה בהרמאן מ"ע. רק מדקרא שם מע"ה. אך ק"ל מ"ש דגורו דאסור להקדים בשבת. גזירה משום מכירה. דהו"ל נמי כמתיבא מרשות הדיוט לרשות גזרה. כפ"ה דביצה מ"ו. טפי הו"ל למגזר כמתיבא מרשות לרשות. כעומן מתנה לחבורו לא דמי למתנה. דאפשר ליתן מיד ליד בני אמירה. ומה"ס גם בנאמרה שרי. מתא"כ בהקדש: (ה) ב"ב הר"ב. וכ' ענה רבין הגאון מהו עקיבא שטי"א [באות מ] וז"ל מכלל נסחר לכוורה שיטת הר"ש כו'. ולמה יגרע זה ממכירה ומש. עכ"ה. וז"ל אמתפינא עדיין אינו מוכר. דעכ"פ גונז דעתו. דסבר שמאכילו חולין שטוים יוהר מתרומה והרי זה אסור (כולין דף ל"ד א):

ראשונה משנה

אלא מספק אפי' אסור להגביה בשבת כמו ממעשר ודאי וכו' אמאי תנא הכא מעשר עני של ודאי הוה משנה ש"ל. ועוד אמאי נקט מעשר ראשון. אלא דכולה לענין כתיבה לכהן איירי ומני מ"ת של דמאי דאפי' דמאי דקיל אסור לתקט בשבת ולאו לתקט למד אלא אפילו מתוקן כבר לא יטלם כדי ליתנה דהמתירו בה כמו בודאי. ומני נמי מעשר עני של ודאי משום סיפא דאם למודין לאכיל אפי' הפרשה עדי שבחין ואוכלין עם הצטע"ב מכתב אחד זה אוכל החולין זה אוכל תרומת שבתוכה וה"ו מפריש בשבת ואפי' עני. ולכתיב ל"מ למיתמי מעשר ראשון דלא חיי בשבת שלא יטלם מתנו ח"מ ועל הוא. ובה מיושב מ"ס הר"ב הא דנקט ח"מ של דמאי ולא של ודאי וגם הר"ש דקדק אמאי לא חיי תרומה גדולה של ודאי כו'. ולכאורה אינו מוכן דכל עומא של התנא אינו אלא לאשמוטי דהפרשה מעשר דמאי ממי הוא באיסור דאין מגביהין ואמאי אית ליה למיתמי ודאי שהוא שלא לנודך. אלא הכי קשה ליה אדמתן מעשר עני של ודאי ליתמי ת"מ של דמאי ושל ודאי דמריבוייהו שם אחד הן. ובל זה לפי דין המעשה דסברה

וא"ל להפריש דחסק ק"ס אי בלא הפרשה אלא דל"ל קאמרי ויהיו ליה טעמא דאין זה חומרא. וז"ל מאיזה טעמא יודה ליה ר"ל כיון שכובר דלא נחשו. וז"ל מעמטא דכ' הרמב"ם משום גזירה מע"ש. אכל לי קשה

ר' עובדיה מברסגורה

רמאי הלוקח פירות פרק ד

תוספות יום טוב פג

צינונים

פ' החמרים. פשוט כל. נה
פוס' ס"פ עד כמה. ופסק'
הא"ש פ' הדיקון פ"ט ח
מ"ה ע"ה

חלופי גרסאות

פ' אחד ג"לם אחד פסח
וכ"ל נכונות ס' ויבדלתי.
א"ת נאכתי פסחנות:
א"ת נאכתי. נאכתי: פ'
נאכתי.

תוס' אנשי שם

פ' תו"ם ד"ה רבי יודע
ט' מ"ה איכא למימר כו'
לפי' ה"כ נמשכה ספק. פ'
לק"מ ע"ש. (ה"מ):

עלי ואני אעיד עליך: פ' החמרים. המביאים תבואה ממקום
הוא למקום היקף: אין נאמנים. דודאי גומלים זה את זה
ומשנה של חבירו בעיר זו כדי שיבטח חבירו את שלו בעיר אחרת:
ר' יהודה אומר נאמנים. האילו ורוב

קנקן חדש כו': פ' ר"א נאמנים. פי' ה"כ בדמאי הקילו משום
חייבהם של בני העיר. ירושלמי. ומסיק מה טעמיהו דרבנן מלויין הן
להפטרם מעיר אחרת ע"כ. ועי' מ"ש מ"ח פ"ב דתבואה.

פ' החמרים שנכנסו לעיר אחר שלי
חדש ושל חבירי ישן. שלי אינו מתוקן
ושל חבירי מתוקן אינו נאמנין ט' רבי
יהודה אומר נאמנין (א):

וממתינתין להכיל הקשו נמי התוספות
שהבאתי בדבור דלעיל על הפי' דחדש
משום איכור דא"כ הכא דהקילו הא
פינה דמאי חדש וישן מאי איכא
למימר:

מלאכת שלמה

מפ' בחוססתא: פ' החמרים וכו'. נכונות פ"ב ד' כ"ד רמי עלה דאיכא
שנועי' להו דברוי' דרבנן לא חישי לגומלין וכו' חייש דתניא אני כהן וחבירי כהן
נאמן להאכילו תרומה ר"י אומר אינו נאמן. וחידן רב אלא דמחלפת השיטה
הכא. ואבי' אומר לעולם לא חיפוך ר"י לא חישי בדמאי דהקילו בו משום דרוב
ע"ה משערין הן. ורבא חיפוך דרבנן נמי ל"ק דהכא מיירי בשבלי אומנתו בידו.
פירש"י ז"ל כלי אומנתו של זה המולול את שלו בידו דאין סהדי שלמכרה
הביאה ולא להכניע שהרי הסאה והתרקב והמתק בידו האך אין זה אלא גומל

זה ועוד עליו בדרך שלפיהם. וחס' פי' בשם ר"ה דמתני' דמיתו חס' חס' חס'
ספרות הקדר וכו' וברוי' דהתם דתביבא מיירי דזה שאומר עליו שהוא כהן
יש בידו כלים שמשחמטין בהן בפרה כהן כלי נללים כלי אכנים כלי אדמה
שאין מקבלין טומאה שלל הרוחה כלים הללו בידו מתרקב ממנו מלמלא אותו
ודומה שהוא כהן ולכך האמיטו חכמים ע"כ. והדר מתרין גמ' התם שטו"ח
אחרת דהביאה בריחא לא בגומלין פליגי:

יבין

ל' דגומלין ז"ל. דחבירו ישבחו בעיר אחרת. (א) משום חיי בני עיר. שיבאו
להם תבואה ולת"ק דוקא ברשע חייש לחיי נפש. משום שהקנה כברי בעיר.

המפשות והיינו מי כהן מוכר יין פירות טביות. פ' פ"ח דבניטות מ"ג:
פ' שר' אינו מתוקן ושל חבירי מתוקן. וכו' כשאומר עלי ושל חבירי מתוקן אינו
נאמן דאיכא נמי גומלין שחבירו יאמר כמו כן בעיר אחרת. וכוונתו קמ"ל דאפי'
מפסיד לפלגו אינו נאמן על של חבירו. ומשום דלוקח גומלין אין נאמנים
הא חיבא אחריתא שאינו תוס' נאמן עליהן וכשיעור דהתם דהתמודד מעיד בעל
אחרים. ומ"ש תו"ם במתני' דלעיל דמתני' דר"פ תבכה מולאי בבת לא יאכל עד

יבין

ועוד שהמוכר הראשון לא ידע אם ירצה קונה זה ליקח יין. וגם מוכר השני
לא ידע זה. אבל הכא הרי נכשו שניכין יחד בדרך ועשו קניינה זו:

פרק ד משנה א

לחם פירות א' לקח פירות טעם הארץ ושכח לעשרן והביע שבת או יום
טוב. ה"ו שואל להמכור או לעם הארץ אחר אם עשרן המוכר. דאימת
שבת ויום טוב עליו. ולא ישקר. ואע"פ כבוצ"ט צריך לעשר גם על מה שאכל
בשבת. משום גירות שבת אסור הול. תרומת מעשר של דמאי שנתערבה בחולין
פחות סק'. אף בחול שואלו להמכור עם הארץ ונאמן. דאימת רבוע על ע"ה:
משנה ב' ע"ה שהדיר לחבר אם לא יאכל אצלו ב' ימי השבת וכוונתו. ה"ו
שואלו עם עיר. ואוכל אצלו. אבל א"ח אכור אפילו בשבת. דאין
אימת שבת רק על מוכר:
משנה ג' הקנה דמאי מע"ה. קורא שם למעש"ד שיהיה במקום פלוני מחברי.
ומפריש משם תרומתו. ואח"כ מפריש משם מע"ש ומעלתו. ואם הוא
שנת ב' ה' קורא שם למעש"ד עני וא"צ ליתנו לעני:
משנה ד' מי שקרא שם לתרומ' או למ"ע קודם שבת. אע"פ דבכח"ג רשא

הלכתא גבירתא כללא דפרק ד

הפרישן בשבת ולהאבילין לכהן ועני שכביתו אחר שירידען שהן תרומה. או
מעשר עני. עכ"פ לא יולכים לו בדרך הרוב:
משנה ה' אפר לע"ה שיקנה לו פירות סהנאן על מפשרות. א"כ. ובא"ל שיקנה
ספולני הנאמן. נאמן. [ואם אפר לו לא נמצאתי לאתרו פלוני] אף
שא"ל שקנה סנאן אחר א"כ:
משנה ו' נכנס לעיר שאינו עירו. ושאל פי' כאן נאמן על מעשר. והשיב לו א'
אני איני נאמן רק איש פלוני נאמן. ה"ו נאמן. ואפילו כשקנה
סנאן זה ושאל לו על פי' שאינו חשוד על שביעית. והשיב לו פלוני ששאלך
אצלי. אצ"ל שנראו כגומלין זה לזה אפ"ה נאמן:
משנה ז' וכל זה בארית בעיר הקילו לו משום חיי נפש. אבל מוכרי תבואה
שבאו יחד לעיר. והעיר זה על זה שהוא מעשר. והאחר חוד
והעיר על מעירו שנאמן על שביעית. שניתן א"כ דהיישגן לנפולין:

רבינו עובדיה

רמאי הלוקח פרק ה

מברסגורה

צינונים

א' הלוקח. מ"ה פ"ט ח"ה
פסח' ס"ה ו' ופ"ה
דבורים. אלא שנלשם הכ"ס
עם הוא כפ"ס. סנה ענין
קנה. ופי' נותן פ"ק דיומא
דף ח' ס':

חלופי גרסאות

א' כיצד הוא מעשר גימט'
כיצד מעשר.

תוספות חדשים

משנה א (בר"ב ד"ה) נוסף
כדי תרומת מעשר ס' וכרי
הלא א' ממ"ח ס' עכ"ל.
וכ"כ

חדושי מהר"ח

משנה א (בר"ב ד"ה)
נוסף כדי ת"ס כו' ויא

תוספות רע"ק

פ"ה משנה א [אות כו']
בהרע"ב ד"ה הלוקח.
כשהתחום נכר בפרה
בסח כו' ודי בשינוי דר'
אלעזר

לעשר. או נמי מפני החטיות שלוקחים ממי שמוכר בדקה כלי
שלא יאכלו טבלים הטילו עליו לתקן. מדה גסה ודקה מפורשים
לעיל ס"ב: נוגל כדי תרומת מעשר. דהייט אחד ממאה וכדי
חלה אחד ממ"ה ולא שיפרישם מן
הכר שלקח מן הגתחוס אלא קובע
הוא מעשר נוסף כדי
הרומת

פרק ה א הלוקח מן הגתחוס. כשהגתחוס מוכר במדה גסה
הלוקח ממנו חייב לתקן מה שהוא לוקח
והגתחוס פטור והא דתקן לעיל בפרק ג' שהגתחוס חייבים להפריש
כדי שיעור תרומת מעשר וחלה התם
מיירי במוכר במדה דקה שמפני
שהוא משהכר הרבה הטילו עליו
לעשר

יבין

פ"ה א) שמוכר דמאי במדה גסה. ופטור ממח"ע וחלה. דדוקא במוכר
בדקה. דמשהכר הרבה. חייב כפ"ב מ"ד (א). והכא מיירי שקנה

לוקח להפריש חלה. כיון דלגול העיסה היה אלא גתחוס. עליו תל החיוב להפריש.

פרק ה א הלוקח מן הגתחוס. פי' כפ"ב דגתחוס המוכר בגסה מיירי
הכא דהלוקח ממנו חייב ולעיל כפ"ב מיירי במוכר בדקה. הכי

בועו

פ"ה א) כ"כ ס"ב. וכו' עלה רבינו ואין מהו עקיבא שלים א"ח ו'
ק"ל כיון דמיירי בגתחוס חכר כדמכתב בירושלמי דמוקי במוכר
במדה גסה. והיינו ע"כ דר"ה לאוקמי אפי' בגתחוס חכר. א"כ אחי' צריך
אצלי. אצ"ל שנראו כגומלין זה לזה אפ"ה נאמן:
משנה א) פי' (שיל נפ"ב מ"ד את כ. אחר

תפארת ישראל

משנה ראשונה
איכא בירושלמי כיוצא בזה פ"ב. וי"ל דשיקך רומיא הוא ממנות מעשר דהתם
גתחוס מפריש והכא הלוקח. אבל מהלא לק"מ כיון דלעזק מותר למטר עכ"ל
למ"ג

שהפריש עשוי מעשר ונמלא מפריש מעשר אף מן החלה: ושאר
בועשר. והיינו עוד תשעה סמוך לו הרי קבע מקום לכל
המעשר ולוחו האחד שקראתי לו שם מעשר תחילה עשוי תרומת
מעשר על התשעה הסמוכים לו: והשאר חלה. ע"ל ממ"ח
שהפרישתי חלה: ומעשר שני בצפנו

או בדרומו. קובע לו מקום ואחר מעשר (ו) וישאר מעשר (ז) סמוך לו זה שעשיתי
קמ מחללו ואינו לריך להוסיף חומש: מעשר (ח) עשוי תרומת מעשר עליו (ו)
והשאר (ז) חלה. ומעיש בצפנו או בדרומו (ח)
טעל

ומחולל על המעות (ט): ב הרוצה להפריש תרומה ותרומת מעשר באחת (י)
ח"ג. מעשר סמוך נמנעו הסעור סמוך ונ"ל המעשר הסמוך. בצפנו או בדרומו ציהתנו בצפונה או בדרומה.
ב באחת ג"כ באחד.

הפירות]: וישאר מעשר סמוך לו זה שעשיתי מעשר וס'. ומסיים
הרמב"ם בפ"ט מהלכות מעשר לענין מעשר את הדמיו וה"ה ללוקח
מנחתום הדבא וז"ל וטעל אותה ומתנה לכהן שאינו ראוי להפריש
תרומת מעשר קודם המעשר לכתחלה ע"כ. וז"ל הר"ב לעיל אדני
טעל כדי ת"מ וחלה ולא שיפרישם מן
הכר ע"כ. והטעם מפורש בפ"ה הרמב"ם
ש"ל"א להפרישה קודם המעשר שהיא לו
תרומה ע"כ. וכמ"ל בכ"מ שאם אין
המעשר היאך יפריש עשירתו. (ויש שם
טעוה סופר ש"ל"א חבל תרומת מעשר
קודם מעשר לא) ע"כ. ולפי שהפרישה

ב הרוצה מ"י פ"ג מה"ל
פרומה ה' ל"ד. כמ"ל ח"ל
לכבוד ור"ע ור"ל מ"ן ע"ל
פ"ג פ"ג כ"ג

תוספות חדשים
שקור מעיקרה לק"מ דמנ"ס
חלה מ"יירי שג"ל ע"כ אל
בע"כ משא"כ כ"ן שגמ"ר
טע"כ אל הנחתום וא"כ
שכ"כ קונה אותו אינו
חייב יותר ממה שמתחייב ב"ד
הנחתום בשעת ג"ל וט"ן
פירוש הרע"ב מ"ג וע'
בשומ"ן דפ"א ע"א. (ה"ר):

ראשון לציון
משנה א (ת"י"ס ד"ה)
השאר חלה כ"ו כתב
הרמב"ם והקשו ב"ם מפני
מה שקדים הפרשת מעשר
לאשון

חדושי מהר"ח
אינו ספק אלא דאי
שהוא חלה עיקר חיובה
בשעת ג"ל והוא האצל
ע"ה שקנה הנחתום הבר
ממנו הברואה לא בתחייבה
ע"ה חלה א"כ לא חלה לא
יפריש חלה הובר בעצמו
והוא חוקר על הבר שאינו
פועל דבר שאינו מתוקן
וא"כ שיידיע מה דהע"ל חלה
אצלו בתחייבה בחלה דאין
פ"ב

תוספות רע"ק
(פ"ה ד"ב מה"ל מעשר)
משפט דפסק כ"י כ"ס
הכ"ס שם. והא דלא משגי
הירושלמי בציצור דהכ"ס
מ"יירי בלוקח מנתתם ע"ה
צ"ל דמשמע ליה דנחתום
ד"בא מנתתם דלעיל חלה
בכ"ר (ד"ה בפ"ג) [א"ת
כ"ן בהרע"ב ד"ה והשאר
חלה א' (פ"ה) מ"ש בה"י
חדשים דת"ם קנה
מנתתם ולא פ"ה א"כ
ב"ה"ב צ"ר להפריש א'
מכ"ד א' ל"ז כ"ן דמ"ייר
בלקח הנחתום פ"ה דה"ל
בחו"ק פ"ה דה"ל כ"ן
נשמא הע"ה דמפריש א'
מ"ה כ"ה ב"ה"ב (פ"ג)
ד"ה: [א"ת כ"ן] בת"י"ס
ד"ה ושאר מעשר וכו'
ל"ה הר"ב לעיל וכו'.
לכ"ן קובע מקום (ו) ו'
קשה ל' דבמנ"ס ש"א"ו
דמ"יירי כ"ר א"כ פ"ה
ה"י"ס שם בשם הר"ש
צ"ר ל"ן המעשר ראשון
ל"ו ואע"כ ק"מ ו'
שעשיתי וכו' ושאר מעשר
סמוך לו צ"ע: [א"ת ח"ה]
בת"י"ס ד"ה והשאר חלה.
וא"ת הרי חלה בירושלמי
א"ת ול"ה ק"מ ראשון
ממנו שק"מ ל"ן. והרי
שני

היא לתרומת מעשר בלבד. אבל המעשר אין לריך להפריש דכיון שקרא שם ונטל תרומתו חו היא הלוי המזילא מחבירו עליו הראיה "הלכך
קובע מקום ומסיים לאחד ממאה ולא לכל המעשר דהיינו לעשרה חלקים ממאה לפי שא"כ ינטרך להפריש עוד אחד מהעשרה. וסתי
קביעות מקום לשתי שיעורים למה לי. אלא קובע לשיעור אחד ממאה שזה יפריש אח"כ ואומר שאר מעשר כגוף לו בלא שיעור רק קובע
בסמך שאר מעשר סמוך לו: והשאר חלה ומעשר שני כ"ו. כתב הרמב"ם והקשו ב"ם מפני מה הקדים הפרשת מעשר [ראשון] קודם
החלה ואמרו כי הראוי להקדימה חלה על המעשרות כולם כי נתחייבו זה כשגכנסו בא"י והוא שאמר הכתוב (במדבר טו) והיה באלכס
מלחם הארץ תרימו. אבל אחרו אותה מפני שקרא הכתוב שם מעשר ראשון ראשית ולא קרא שם מעשר שני ראשית ולפיכך תקנו להפריש
אחר מעשר ראשון וקודם מעשר שני ע"כ. ופי"ה הר"ש דראשון שקראו הכתוב ראשית כלומר שיש זה תרומת מעשר ותרומה קרויה ראשית
ע"כ. וז"ל ודאי חלה נקרא גמי ראשית כדכתיב (שם) ראשית עריכוסיכם לא קשיא לתרומה נקראת (דברים י"ח) ראשית דגן ודגן
קודם לעריכה: [בצפנו או בדרומו. שכן דרכם של בני ארס בהקטת יום ליקח ממנה שלפניהם שקורחים ממנה שאלל מימינו או שאלל
משמאלו

מכרי הגדול: הרי סוף ב"ד זה חולין. ואינו קורא לו שם עד שאפריש תרומה.
ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

דלא קרא לה שם תרומה קודם ג"ל כ"ר נתחייבה חלה. ירושלמי למה
קדם ראשון משום דקדם לגרן וכתוב זה ראשית. שני אע"פ שקדם לגרן
אין כתוב בו ראשית. פ"י ש"ל"ה קדם מע"ר חלה כי היה ראוי שיקדים החלה
שקרויה ראשית וגם יש בה מיתה לור האוכלה: ומשני משום שקדם לגרן שחל
חיובו קודם חיוב החלה ועוד שכתיב בו ראשית בתמ"ע לפתיחה ביה ותרומה
קרויה ראשית אבל מע"ל אע"פ שקדם לגרן אין כתוב ביה ראשית. ועוד
משני ה"ס. פ"י אפרכא דחלה חייבת במעשר. דה"ל אחד מן המאה חוץ
מן הראוי ליקדם לשם חלה דתלה לא בע"י חו"ק עכ"ל ז"ל: הרוצה להפריש
כו'. וראיתי להעתיק פה פ"י הר"ש ז"ל וגי'רסו ח"ל. הרוצה להפריש תרומה
ותמ"ע. כדאי מ"יירי מדקמי ת"ג ואינו לה הכא במכלתין א"כ ר"ש ומוקי לה
בגמ' ירושלמית בכהן ולוי אבל בישראל לא מני מפריש תמ"ע מן המעשר לתורם
דבר שאינו שלו הוא וה"ן בפ"ק דתרומות דאין תרומתן תרומה: נוטל אחד
משלשים ושלושה ושלשים פ"י נוטל שלשה ממאה ב' לח"ג וא' לתמ"ע. וממאה כו'
א' מל"ג ושלש דפ"ג ל"ג ושלש איכה במאה: אחד ממאה שיש כאן. כנגד

הקונה בע"כ. וא"כ שיעור חלה א' מכ"ד. ואם פלט א' ממ"ח: ד' עוד ע"י.
ולהכי לא קאמר כפסונו. א' מ"י שיש כאן הרי זה ב"ד זה מעשר. והר"ז
המע"ע עליו. ז"ל דהוה כדי למעט בירור המעשר שלא יתנה ל"ו. בכל
מה שיכול. ולא יראה כאלכל מעשרותיו להדיא: ה) בתחילה: ו) ויתנו
לכהן: ז) חלק מ"ח שהפרישתי ולהכי לא קאמר בפירוש וחלק מ"ח. דמדכ"ר
הפריש המעשר חו אינו חייב חלק מ"ח. דהרי מהמעשר אינו חייב חלה:
ח) של התמ"ע שכ"ר קבע לו מקום ודו"ק: ט) וא"ל להוסיף חומש (ב):

ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

למה ששאלנו
מכרי הגדול: הרי סוף ב"ד זה חולין. ואינו קורא לו שם עד שאפריש תרומה.
ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

דקמ"ל מחני' שהמטה היא לייחד מקום לחלה ולת"מ קודם המעשר א"כ
שלא יקרא לכהן שם אלא אחר המעשר. ודיון זה לאו בדמיו לומר דה"ל כדאי
מני דא"ג למעשר קודם לת"מ היינו בקריאת השם אבל הייחוד מ"ה לידת מקום
לת"מ קודם למעשר כדקמי מחני' דלקמן דאיידי במעשר ודאי ה"ו ב"ד זה המעשר
ושאר מעשר סמוך לו זה שעשיתי מעשר כו'. וכן יש לדקדק כ"מ מחני' ד'לקמן:
וישאר מעשר סמוך לו. מתעמך דקמ"ן לו סמך כו' קביעות נקום א"כ פ"ה
מסיים סמוך לו ב"ד מרחה או במתכ"ו: ומע"ש שני בלפנו. ולעיל גבי ת"ת
חני ב"ד זה ולא חני בלפנו. ודקדק מו"ל בשינוי הלשון. וי"ל דבני כ"ר שמתע
במקום אחד ואינו נוה ונטלכל כו' קביעות בלפנו או בדרומו. אבל כ"ר אין
לפנו או בדרומו סימן שאם מטלכלו מתהפך לפון לדרום. ולכן גבי ת"מ לריך

לכ"ן. וזוהי טעם החו"ס. ולא שבה להטות לגמרי ד' הר"ב ע"ד ר"ר ב"מנו שרי כ"ר
ח"ו"ט לחילוק זה חלה ב"ד לומר דל"ע את לכו דעממא דמתי'. לפי שא"ל להפריש תמ"ע
ממנו לא' מ"ן כו' הוא ע"פ דרך הר"ב והר"ב. והכ"ר כ' שהוכרח הר"מ לתור
במנו ולומר דריך להפריש תחלה דא"כ מנא תמ"ע ומעשר מעורבין זכ"ל וליכא ברייה כו'.
אין זה טעם למה לא שייך זה חלה ב"ד המעשר או ח"כ כ"ש לא היה קובע לו מקום מיוחד.
אלא כיון שביאר מעיקרה חו לכה ע"כ ולא שייך במיניה ואילו אם היה שייך תמ"ע א"ך
שכל זה התב"ס דמתי' שייך שייך תמ"ע מ"ה ומ"ה חו"ס. וז"ל ב"ר ט"ל
ק"ל"ה ה"ה היינו מחני' דלעיל ומה לי תרומת מעשר וחלה ומה לי תרומה ות"מ.
ונ"ל

ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

ב"ד זה חולין. בזה האד שאני מסיים דהיינו או למורה הכרי או למערכו הוא
חולין: והשאר תרומה. והשני סוף שאלל אחת שכמתי שיהא חולין האד
תרומה על הכל כדי שחכמם בכלל גם הסאה הראשונה שסיימתי והרי קראתי
שם לשני סוף: ומאה חולין שיש כאן. עתה חוזר וכולל השני סוף שקרא
שם ב"ד לתרומה בכלל הכרי ומפריש גם עליהן מעשר ובגמ' ירושלמית מ'ס'
ועמ"ל. הרי זו השלישית מעשר ושאר ה"י סוף סמוכין אלה כולן מעשר
ואמר ואומר זה שקראתי מעשר עשוי תמ"ע עליו על ה"י סוף של מעשר
והמע"ש י"א בלפנו או בדרומו ומחולל הוא על המעות ואוב"ן בירושלמי והיינו
לקדמי תרומה ותמ"ע בלחת דבא לתרומה ע"מה ככתב ב"ד מעשר ומפריש
גם עליה תמ"ע עכ"ל ז"ל. וגם הרמב"ם ז"ל ג"כ ומאה חולין בשתי חובות
שפירש חלק ממאה מכלל זה פ"כ. וכתב מהר"ק ז"ל בספ"ג דה' תרומות
ב"ס הראב"ד ז"ל אחד מל"ג פ"י שכן ג' סוף ואומר א' ממאה ממנה שיש
כאן פ"י בין הכל והוא סאה הרי הוא ב"ד זה שהפרישתי פ"י ב"ד שיש

רמאי הלוקח פרק ה

רמב"ם כ"ו. לרמב"ם והקשו בגמ' ועד דבגמ' דיקן לא מלאחי מה אלא הכונה במה שאמר בגמ' היום בגמ' דבני עובדיה והוא הירושלמי וכ"כ הר"ם בשם הירושלמי ועי' ח"ט תרומות פ"ה מ"א ד"כ ותכלת קדושים וכן אמרין בגמ' כו' ר"ל בירושלמי וכן דפ כל מקום שהזכיר בגמ' נענין כזה כג"ס ים רמב"ם לטובתו והכוונה על אר"י

חדושי מהר"ח

סברא שאם יסבור חבר בכירות מבואה שלו שלא יפריש הלח וא"ל כהן שתחתום לקח הכרות כמתו' ע"ה אר"י שלוקח בכרות פתחומוס קורא אורתי במשנה ד' פלטר ונ"ל דבשלמא אם היה הנתחום קונה תבואה ויהא סבל ויהיה הוא מפורש כסדר תרומה ומעשר ראשון וכו' או דבר מתוקן ויהא שיפריש כסדר או אם היה קונה אפילו דמאי רק שמכור במדה דקה יהיה צריך החרב כן הספק להפריש כג"ל וראי שורה ג"כ מפריש חלה אבל כשילקח הנתחום דמאי ויפיר במדה גסה ולא היינו אותו בחמשים הפריש תרומות כו' נמצא א"א להביר להפריש חלה קודם תרומה ומעשר ראשון וכו' שמיא הרב תר"ם בזה והשנה בשם הרמב"ם בד"ה והוא חלה לכן ע"כ צריך החבר הלוקח להפריש ג"כ חלה כג"ל

תוספות רע"ק

שני קדמה לגורן הראשון קדמה לגורן וכתוב בו ראשית. שני א"ע שקדמה לגורן אין כתיב בו ראשית ע"כ. ורובא בו"ש משמע דהפסוק הראשון כיון דלגורן ראשית שניה שיון שוב אזילין ביה שנתל בהי שחלה לראשון יותר מחלה שקדמה לגורן שא"כ שני א"ע שקדם היינו בגורן ס"ט אין בו טעלה לקדמו ראשית כפי חלה מש"ה חלה ידפיס וא"כ אין מקום לקדמה חר"ם:

תוס' אנשי שם

ד"ה בצפוננו כו' מקדים נפשו. קראי הכי כתיב נפשו ונגדה נפשו וימין א"ע האנשו ביה שנתל והישו מני עטמא כדי לפסח לימין. (לח"ט) ב"ה ח"ט ד"ה נבשל כו' וזה ק"ל וזה כו' לא זכיתי להבין דבניו שהרי אם היה מתקן כל ככרי לעשרה הלוקח ותקן א' זמנו עוד לעשרה יקל יתר קורח התלוקה שלא יעטרך לתקן כ"ה עמיט משא"כ חלה ק"ל חלק כ"כ עמיט ובלאזהרה מתי' לא טע' להדיעט בלחם ז'אפן יקל. גניו סורת המדידה כו' יקל. כמו ש'ך לטול

ממאלו ושכנגד ימינו הוא שמאלו של אר"י דבר לכן מקדים לפוט. כ"ל: ב נומל א' משלים ושלם ושלם. שחולק המאה לג' חלקים ומכל חלק טעל עשירית העשירית ושלם העשירית הן אחד מל"ג ושלם. וזה קל יותר משא"כ יקח ג' חלקים ממאה שילטוך לחלק הזכור למאה חלקים] וגם הוא קל יותר משא"כ מתחלק מתחילה לג' ושלם חלקים וטעל אחד מהן חעפ"י שלטון המשלה כך משמע. נראה לפרש כמ"ס לפי שהתלוקה היא היא קלה ביותר אף מוון ודמקן טעל היינו כדפירש הר"ב לעיל ולא שפירש וכמו שביארתי עס בס"ד. והרמב"ם פירשה גם בכאן:

אחד ממאה. פ"י הרמב"ם וזהו זה לג' חלקים. ונראה לי שצריך להיות לשלם החלקים: חולין. דהב"ב במפריש גם תרומה גדולה ואסור לקרוא מעשר קודם לתרומה גדולה כדתנן בפרק ג' דתרומות להכי קוריה חולין ולא מעשר כלעיל. ועיין במשנה פ' פרק ז' מה שכתבתי עס: ומאה חולין. פ"י הרמב"ם חלק ממאה מכלל זה. וגי'רסת הר"ב והר"ם מהחולין: זה

מלאכת שלמה סאין וה"ס חולין פ"י עד שפירש התרומה הגדולה והשאר שהפריש פ"י הם השנים הוא תרומה על הכל והמעשר הראוי להיות למאה חולין אלו ה"ס בלד זה הכרי שהפריש ממנו וזה האחד השאר יתר על התרומה הגדולה ממה שהפריש ה"ה תמ"ע ונתון ודברים פסוקים הן ע"כ: נומל אחד משלשים כו' מלאחי מונה במשנת החכם הר"מ דליוטאל ז"ל אחד משלשה ושלם ונתון וזמור כו': בפ"י ר"ע ז"ל היינו שלם ממאה עכ"ל. אמר המלקט כ"ל שז"ל היינו סאה ממאה שלשים או שלם ממאה שלשים. אמנם אח"כ מלאחי כפי' הרא"ש כח"י היינו שלם מסאה ויכול להתייבש. וכתב בת"ס וזה קל יותר כו' ע"כ ושמה שזה הוא מה שפירש הרמב"ם ז"ל וזהו כוונתו בדבר הזה ל"ש"ה חלקים ע"כ. בפ"י ר"ע ז"ל ולהכי קאמר מהחולין

יעור תרומה ב' ממאה לביטוי. ושעור תמ"ע א' מק': (יא) ר"ל מכל ל"ג סאה ושלם טעל סאה א'. וכדי להקל טורח המדידה אינו טעל ג' סאה מק'. רק יחלק כל הכרי שהוא ק' סאה לג' חלקים. ויהיה כל חלק ל"ג סאה ושלם. דה"ל כל חלק ק' שלישות. ויקח מכל חלק סאה. שהוא ג' שלישות: (יב) בכל החלק: (יג) בסאה שהפרישתי: (יד) ר"ל שלם א' מהג' שלישות שהפרישתי יהיה חולין. ונ"ל דרוקא ל"ל כן. דל"כ מדרמפריש ת"ג וזה כל מה דקמ"ל במתני' דהכא. ולר"ב א"ה ה"ט דל"ל כן. מלעריך להפריש ת"ג מאומד. ותמ"ע לריך מדידה. ובאומד, והשאר". אי כמאומד (ג): (טו) ב' השלישיות האחרות מאותו ג' שלישות סאה שהפרישתי: (טז) יהיו תרומה על כל הק' שלישות שכתב: (יז) ר"ל השלם הגשאר. שהוא חלק המאחי

משום דאינו רשאי להפרישם ביחד כחמת. משום דכל שאינו בוא"ה גם בבת אחת אינו. אף דכדיעבד מהני ודו"ק (ועי' תרומות ס"ז מ"א). מלבד שיש לחוש ככה"ג שיקדים לקרוא עס תמ"ע לת"ג. [אב"י ועי' תוס' דמ"ב א'. ד"ה הא']

משנה ונראה כדפי' במתני' לטעם דהנה דכתיב כסו ראשית בשנת להפרישן עס שאר המעשרות יחד לריך לייחד ולקטע מקום מתמלה להכי דכתיב כסו ראשית אש"ט שאין יכול עכשיו לקרות להם עס כמו ה"מ וחלה שקריאת עס שלהם אינו אלא אחר הפרשת המעשר. מ"מ מזה לקטע להם מקום מיד בלא קריאת עס. והשתא אחר שהחלה להפריש תרומה ות"מ כחמת. הפרשה זו אינה עיקר הפרשה בקריאת עס שהרי קריאת עס שלהם אינו כחמת שמפסיק בנייהם בהפרשת המעשר כדמסיק. אלא בהפרשה ראשונה מירי' שקובע לכן מקום וחתי לאשמועי' דבהפרשה זו לא חיובת לן עס מקדים ת"מ לתרומה בקביעות המקום דלמ"ה דתרומה קודמת לכוסם היינו בקריאת עסם אבל ביחוד להקדים חלקים אח"כ שיכ"ס. וכל"ה הא נתי' משמ"י מתמתי' דלעיל שתייחד מקום לת"מ קודם שהמעשר אש"ט שלטעין קריאת עס המעשר קודם. סד"ה הא דיתוד לא חיובת לן בהקדמה. דוקא בת"מ לגבי מעשר שזה נקרא ראשית וזה אינו קרוי ראשית. אבל התרומה ות"מ דתהיינו ראשית עכסו קפדיון אף נענין לייחד להקדים חלקים התרומה קמ"ל דלא וכו' דקמ"י שאומר אחד ממאה ה"ו חולין והשאר תרומה שמקדים האחד מן התרומה. ולהכי מני ה"ו חולין שלא יוכל לקרותו מעשר קודם התרומה

ב נומל אחד משלשים ושלשה ושלשים. היינו שלם ממאה. וסאה שטעל ים (* בהס' ג' שלשים שנים מן לתרומה שהיא תרי ממאה וא' לתרומות מעשר שהיא אחד ממאה ואומר על אוחה סאה שנטל אחד ממאה שיש כאן בין הכל להיינו שלם אוחה סאה: הרי הוא בצד זה חולין. פ"י יסאר חולין כמו שהוא עתה בטבולו בלד שני שלשים שעמו והשאר דהיינו שני שלשים יהיו תרומה על הכל: מהחולין שיש כאן. דהיינו השלם שאמרתי עליו שיסאר חולין. הרי (* דב"ז גה' ג' שלשים מהס' שנים. זה

ד"ג. ושלם ביושעו ושלשה וכו' בל"ג. ססה בל"ג בסח' וכו' בל"ס. הרי זה בל"ס ל"ג פלג זה. וסאה חולין ביושעו ובהחולין וכו' בל"ס. הרי זה בל"ס ל"ג פלג זה.

מלאכת שלמה שיש כאן דמשמע ולא כל החולין. אמר המלקט פ"י לפי שאין כל השלם קודם לתמ"ע דחסר ממנו מעט שבשני שלשים לת"ג ולהכי קוריה חולין מפני שאסור לקרות לו עס מעשר קודם שיקרא עס לת"ג: עוד בפ"י ר"ע ז"ל ומתני' אחי' כלכא אלעזר בן נומל. אמר המלקט הכי בעי' למומר וכו' תימא הא ע"כ הכא כוודאי מיירי ולא בזמאי מדלפריש ת"ג וא"כ הילך ישראל מפריש תמ"ע זבלה מע"ר דלוי הוא ועליו להפריש אלא מתני' אחי' וכו' ור"ע ז"ל קור' והקשה הר"ם ז"ל בפ"ק דתרומות ס' ז' וז"ל היכי שרי לתרום תמ"ע מאומד א"כ הו"ל מרבה במעשרות וז"ל דהיינו כשמרבה במתכוין אבל במתכוין לאמוד יפה לא חשוי מרבה. ואח"כ הביא רש"י דל"ל לאכא אלעזר בן נומל מרבה במעשרות ע"כ וגם בזהו' דפרק כל המנחות בלוח מזה דל"ד ובס"ס כל

בועז ישראל תפארת י"ב ין

שמפריש מספור על החיוב. לכן זה חקתו קמ"ל מתני' שפירש שניה כה' דהרי שניהן נחתיין לכהן: (ג) ונ"ל עוד דמה"ס לריך לתקן הכרי על הק' סאה לג' חלקים. שיהיה בכל חלק ל"ג סאה ושלם. כדי שפירש סאה שלשום להכין שמעורב בה סח"ג והתמ"ע. ועי"ל לא יוכל לבוא להקדים התמ"ע לת"ג. אבל אינו היה טעל ג' סאין מהכרי ק' סאה. הרי מדאין חיפה שנתחוקת ג' סאה היה מתי בזמן המעשה. מדאין נכרתה רק במדבר בזמן בחורה. היה לריך לטול הג' סאה. סאה סאה לנד. ויש לחוש שפיר' שכשיטול סאה ראשונה. מיד יעשה לומר שתייה תמ"ע ויקדים התמ"ע לת"ג. וכ"כ לר"ב א"ה יחשב ממי ספיר' דלהכי מפריש סאה א' שמעורבת בה סח"ג והתמ"ע. דבמעורבין ש"ך ספיר' שתייה סח"ג מאומד. משא"כ כשמפריש ג' סאין אחת אחת. והיינו דקמ"ל הך ב' משניות. דברישא קמ"ל כי"ד יעשה ויאמר שמתחייב להפריש תמ"ע וחלה כחמת. והכא קמ"ל כי"ד יאמר כשירצה להפריש ת"ג ותמ"ע כחמת. שאינו רשאי לומר הכרי סאה זו סח"ג ומעשר ענר כרי זה.

ראשונה ובלאזהרה ה"ל לתחא למהיני איפכא השנים תרומה ואחד מעשר ושאר מעשר קמון לו. ולמאי דפי' יתחא להדרכה היא גופה אחי' לאשמועינן שיכול להקדים האחד לשנים: אחד מל"ג ושלם. פ"י הר"ב שכל לתקן אלו ל"ג ושלם לנד שיש בהם מאה שלשים וכ"כ הר"ם. אבל הראב"ד בהשגות מפרש שכל לתקן כל הכרי של מאה סאה וחולק הכרי לשלם. ל"ג ושלם לכל חלק. ומכל חלק נטעל אחד לתקן כל הכרי וכ"מ מדכרי הרמב"ם בפירושו ומתני' הכי דיקא חקתו והשאר תרומה על הכל משמע על כל הכרי. ומ"מ ק"ה אחי' נקט ההנה משבטו בשלישית ול"ה נקט שנטעל על סאן ממאה דהכי קיל עפי' כה"ס לו כפי' במדה מאה סאה כבר. נטעל עכשיו מהס' ג' סאין לנד דלוי. ודכרי מו"ע אפן מובנים כלל. ונראה כשמפריש תרומה ות"מ כחמת והיינו הפרשה ראשונה לקביעות מקום לנד לריך שיפריש מן הכרי לגמרי ויניחם בלד הפירות כפי' הרמב"ם כחטורו שכתבנו במתני' דלעיל ולא כפי' הר"ב שמניחם במקומם וליך שיעלם כולו כחמת שיהי' בנכוסם להפריש כחמת מיירי. ושלם סאין א"ל להגביה כולו כחמת ואש"י סאתים א"ל כה"ס הר"ב פ"י דשאה ת"ו. והוא דוחק: דר"ן בלד זה מעשר. במכס נקט הכא בלד זה שאינו כבר קבנו על מקום כשארם בלד זה חולין

חלקים נכרדים לך עזר לומר שלשה ממאה ואחר אחד מל"ג ושלם

דמאי הלוקח פרק ה

ר"י אומר. מ"י ט"ל ח"ל
 פטור ה"א וז"ל מ"י כנ"ס
 ה"א. אלא שנתפס הבטול של
 הגזל ע"י המלחמה שיש לו
 כפ"ס: ד' הלוקח. ג"מ
 ע"ז מאתח על בטול מ"י ט"ל
 מ"י: משפ"י ה"ו:

ראשון לציון

השנה ד' מן המנוסל. לכן
 יין הוא ע"י כערוך ערך מנוסל:

חדושי מהר"ה

משנה ד
 [תו"ט ד'ה] ר"י אומר מאתח
 על הכל. כתבו הרמב"ם
 והר"ב וכו' דרוחא לחריץ
 כו' ע"ל. לא הבנתי זה
 התיורין דאח"כ הלכה כר"ש.
 לענין הכל נמצא בשני
 הדפוסים אומר דהם של
 שנים וא"כ איך יהיה
 הלכה כר"י לענין חלה
 דהלא הפלטר אינו קונה
 רק ככרות לא תבואה ואי
 הלכה כר"ש נמצא
 דתחייב בחלה אצל
 הרמב"ם וזה שנים לר"ש
 א"כ שמה הוא לא הפריש
 וחסני הפריש וצ"ל:

תוספות רע"ק

ט"ז [אות כ"ט] ר"ב ד"ה
 ר"י אומר. אפילו מרובם
 א' [אות] בחו"ט ב"ם [דף
 ג' ד"ה הלוקח]. כתבו
 ד"י אומר בצנתת על
 החמה היכי שהם מדפוסים
 הרבה דיש בהו תרתי
 לירשיה ע"ש. משנה ד
 [אות ג] מעש"ר מכל
 שמוס וספוס) והו' ל"ב
 למשל דלשלם משהו
 שמוס של נחתום זה
 משל אחר כ"כ בהר"ש ע"ש
 רמב"ם בלוקח מן המנוסל
 רלוקח מן הרבה פלטרין
 כמ"ש הר"ב ור"ש צריך
 לעשר מכל כבוד שאלוקח
 מן הרבה פלטרין שלקחו
 מנחתום אחד ופלטר אחד
 עישר ואחד לא עישר.
 וס"ל הרמב"ם (פ"ד ה"ו)
 מהלכות מעשר גבי מנוסל
 ג"כ לעשר מכל דפוס היינו
 לשינוי שבהו שם הפוס
 שהמנוסל לוקח משני
 הדבר בור שצריך לעשר
 מכל ככר. ומהחייבה בזה
 על דמ"ל שכתב שם
 בפשיטתו גבי לישות הר"ש
 ד"א' לעשר רק מכל הר"ש
 וצ"ל ונ"ל דהשם דהה"ו
 מיידי היכי דאין הנחתום
 והפלטרין מרובין לעשר
 דהם ששפיעים בטהר גמ
 כמ"ש הר"ב ב"ם. וא"כ
 מסתמא לא יעשרו הם.
 אלא דהש"ש דהמנוסל לקח
 מ"כ פלטרין ואפטר
 דהפלטרין לקח מב'
 נחתוםין שאחד קנה
 מעש"ר וא"כ קנה משאנו
 כפ"ס ור"י כדפוס א' וכול
 דהכל מנחתום אחד וכול
 לעשר מזה על זה:

שהיו עושין הלחם בדפוסים ע"כ ועיין בפירש"י ל' תרומה (כה פ'
 כט): רבי יהודה אומר וכו'. פי' הר"ב ללא חייש לדפוסים.
 ופירש הרמב"ם בזה שנתון דלקמן כי הנחתום בעלמא המתקן הלחם
 אפשר שיטעם מעישה אחת מינים הרבה מן הלחם בדפוסים
 משה"ל זה מזה: רבי שמעון אומר וכו'.

כתבו הרמב"ם והר"ב והלכה כרבי
 שמעון. עיין בסמוך: ד' רבי יהודה חטים של אמש היו משל אחד ושל היום
 אומר מאתח על הכל. כתבו הרמב"ם
 והר"ב

ד' הלוקח מן הפלטר (ו) מעש"ר מכל טפוס ומפוס דברי רבי מאיר (כ).
רבי יהודה אומר מאתח על הכל (כס) מודה ר' יהודה בלוקח מן המנוסל (ל)
 ח"ג. ד' פסוס ופסוס כ"ג ט"ז דפוס ודפוס. מאתח ינימאמי אחד וכן התקינו רמב"ם ט"ז ט"ז. שו"ת

בכל היום ואפי' משני דפוסים דלוי נמי מתרי גברי זבן לא חיישינן שהרי אצל הנחתום מתחייבה בחלה שהוא נלגל את העיסה והלכה כרבי
 שמעון: ד' פלטר. הוא הלוקח מן הנחתומים ככרות הרבה בבת אחת ומוכרין אחר כך בזקוק אחד אחד: מעש"ר מכל דפוס ודפוס דברי
 רבי מאיר. דכסירא ליה לרבי מאיר פלטר מתרי תלתא נחתומי זבן וואט לזמרים דפוס זה קנה מנחתום אחד והשני מנחתום אחר ורבי
 יהודה סבר פלטר אחד נחתום זבן וואט"פ שהם משני דפוסים כולן מנחתום אחד הן הלכך אם כולן משל אמש או משל היום מעש"ר מאחד על
 הכל כדין נחתום: מנוסל. קונה מן פלטרין הרבה ומוכר לאחרים וכיון שהוא רגיל לקנות מאלפים הרבה הלוקח ממנו מעש"ר על כל אחד

הר"ש ז"ל: ד' הפלטר. מלמתי כתוב פלטר שמוכר בזקוק לזון פלטר. והר"ש
 הוא כמו הסגלר ע"כ. ורש"י ז"ל פ"ס שם צ"ב הובט פלטר הוא לענין ככרות
 כסיומן לענין תבואה לוקח ככרות הרבה ומוכר לתומים ולנחתומים ע"כ וע"ש
 בתוס': בפ"י רע"ז וז"ל וואט"פ שזן משני דפוסים. פי' הרמב"ם ז"ל כי יתכן

י כ י נ

הדפוסין חלקים. לא חיישינן שמה אחד מן המעש"ר. דנחתום
 אחד גברא זבן: (כד) ודוקא בלחם מאתום ואחד מהיום. ואפילו מדפוס
 א' אכל בשניהן מיום א' אפי' מדפוסים הרבה לא חייש ר"י. ולחוס'
 [כ"ג יז א'] דוקא צ"ב לרשותה אומר ר"י. דא' מאתום וא' מהיום והם
 ג"כ מז' דפוסים: (כה) אפי' שניהן מיום א' חיישינן צ"ב דפוסין: (כו) ולא
 חיישינן צ"ב דפוסים ולאמת והיום. ומדחיבו חלה בגלגול אלל נחתום א'

משנה

אפי' הם מין אחד אלא שאתח. גרשו מן הפני שאין דומין זה לזה ומסתמא מתרי
 גברי זבנינכו וזו היא דעת המקשה דפרי' מדפוסים הרבה ניהוש דלמא מן הפטור
 ט' והלכך קשינו לו מהמתקן ללא כך הוא אלא נחתום אחד גברא זבן וזכרנו
 לשמה לפעמים בשני דפוסים אפי' תבואה אחד גברא זבן ר"מ וזין ר"י לא
 חיישינן לדפוסים כלל אלא נתן הלוונת על החמה ויטו על אמש בשל קלות דוקא
 פלטרין וכדמסקינן כ"ב: שאני אומר חטים של אמש היו משל אחד. פי' הר"ב
 דחיישינן שמה מפריש מן הפטור על החיוב וס"ל אפשר שמה מחיוב על הפטור
 והכי אימא בפ' סוהב ופ"י רש"י כשמתפיש מן הפטור על החיוב אין הסבל שנידו
 מתוקן ללא חילול תרומה. וכשמתפיש מן החיוב על הפטור דל כל היום ונתן
 לכהן טבל. ומשמע ממתני' דלכולהו הנאי לא מהני ספק ספקא דמתאי
 לפוטרו דהכא איכא כמה ספקי שמה אחד גברא זבן ואפילו מתרי גברי
 שמה שניהם שנישור או שמה שניהם לא עישרו דכלל הכי ליכא ביה מיהוש ואפילו
 הכי חיישינן לחומרא שמה אחד עישר ואחד לא ויהיט כמה שכתוב הכ"מ פ"א
 דמתפישין ס"ג השו' אפי' כס"ם וז"ל על דברי הראב"ד שם ועל דברי הר"ב לפי
 רפ"ק: ר"י אומר בתרומת מעשר. נכחה דדייק למהני תרומת מעשר אפי"ב
 דמעשר שני נמי חייב להפריש דמתאי ואפי' מעשר עני נתיך ר"י כדן פ"ה שם
 ופ"א איכא בזה נמי איסורא מפטור על מחיוב דלא כהם דלא קרף שם טבלי
 בת"מ דקבל טלו בנייהם. ולא כמעשר שני וסני דעבדן כללו ומתניו ספוק זה בעיקר
 דין דמתאי ג"כ כמ"ס הכתובים רפ"ס מהל' מעשר וכמ"ס חיי"ם רפ"ק. ואפשר
 לומר עוד דבאלהו מתאי דמתאי' כתי' לא איירו אלא לענין ח"מ אבל כמעשר עני
 ועני מודה ר"י נתי דאפי' של אמש בשל יום תומר דמתאי כיון דאיכא כמה
 ספקי לכתובי דכ"פ לעיל ולא המתניו אלא באיסור מיתה. וקלמ' משמע כן
 מלשון מתאי דס"פ סמס דמתאי על דמתאי וכו' ולתרומה קפיד דוקא ולא
 כמעשר ואפי"ס שם זון מוכרה כדפי' שם וז"ל: וברירין חלה. פי' הר"ב דא"ל
 מתאי גברי זבן לא חיישינן' קאלל הנחתום מתחייבת ע"כ וכ"כ הר"ש ולפי' פי'
 בלא היו יתיבין לזה דמיקום לכו דעיקר השע' דתרי גברי לא שייך בחלה דהא לא
 נחשדו ע"ם על החלה אלא נתי למנר כהפי' היה מקום לחוס ליכא איסורא ונ"מ

שמה שניהם שנישור או שמה שניהם לא עישרו דכלל הכי ליכא ביה מיהוש ואפילו
 הכי חיישינן לחומרא שמה אחד עישר ואחד לא ויהיט כמה שכתוב הכ"מ פ"א
 דמתפישין ס"ג השו' אפי' כס"ם וז"ל על דברי הראב"ד שם ועל דברי הר"ב לפי
 רפ"ק: ר"י אומר בתרומת מעשר. נכחה דדייק למהני תרומת מעשר אפי"ב
 דמעשר שני נמי חייב להפריש דמתאי ואפי' מעשר עני נתיך ר"י כדן פ"ה שם
 ופ"א איכא בזה נמי איסורא מפטור על מחיוב דלא כהם דלא קרף שם טבלי
 בת"מ דקבל טלו בנייהם. ולא כמעשר שני וסני דעבדן כללו ומתניו ספוק זה בעיקר
 דין דמתאי ג"כ כמ"ס הכתובים רפ"ס מהל' מעשר וכמ"ס חיי"ם רפ"ק. ואפשר
 לומר עוד דבאלהו מתאי דמתאי' כתי' לא איירו אלא לענין ח"מ אבל כמעשר עני
 ועני מודה ר"י נתי דאפי' של אמש בשל יום תומר דמתאי כיון דאיכא כמה
 ספקי לכתובי דכ"פ לעיל ולא המתניו אלא באיסור מיתה. וקלמ' משמע כן
 מלשון מתאי דס"פ סמס דמתאי על דמתאי וכו' ולתרומה קפיד דוקא ולא
 כמעשר ואפי"ס שם זון מוכרה כדפי' שם וז"ל: וברירין חלה. פי' הר"ב דא"ל
 מתאי גברי זבן לא חיישינן' קאלל הנחתום מתחייבת ע"כ וכ"כ הר"ש ולפי' פי'
 בלא היו יתיבין לזה דמיקום לכו דעיקר השע' דתרי גברי לא שייך בחלה דהא לא
 נחשדו ע"ם על החלה אלא נתי למנר כהפי' היה מקום לחוס ליכא איסורא ונ"מ

תבואה ממי שהוא מעש"ר והיום ממי שאינו מעש"ר ומלמא מפריש מן
 הפטור (ע"ל) המחויב דנחתום אחד גברא זבן ח"ש"פ הוא עושה מדפוס'
 הרבה: רבי יהודה אומר. כשגיהס של אמש או שניהם של היום
 מודה רבי יהודה לרבי מאיר לחפילו מדפוסים הרבה שרי ללא חייש
 לדפוסים אבל אחד של אמש ואחד של
 היום חפילו מדפוס אחד אסר שאני
 לומר וכו': ר' שמעון אומר בתרומת
 מעש"ר. דאפי' שניהם של היום או של
 אמש כיון דבשני דפוסים הוא חמיינן
 מתרי גברי זבן את התבואה ושמא
 האחד עש"ר והאחד לא ומלמא מפריש
 מן הפטור על החיוב: ומתיר בחלה.
 דבתלה כולי עלמא מודו חפילו של אמש

ד' הלוקח מן הפלטר (ו) מעש"ר מכל טפוס ומפוס דברי רבי מאיר (כ).
רבי יהודה אומר מאתח על הכל (כס) מודה ר' יהודה בלוקח מן המנוסל (ל)
 ח"ג. ד' פסוס ופסוס כ"ג ט"ז דפוס ודפוס. מאתח ינימאמי אחד וכן התקינו רמב"ם ט"ז ט"ז. שו"ת

בכל היום ואפי' משני דפוסים דלוי נמי מתרי גברי זבן לא חיישינן שהרי אצל הנחתום מתחייבה בחלה שהוא נלגל את העיסה והלכה כרבי
 שמעון: ד' פלטר. הוא הלוקח מן הנחתומים ככרות הרבה בבת אחת ומוכרין אחר כך בזקוק אחד אחד: מעש"ר מכל דפוס ודפוס דברי
 רבי מאיר. דכסירא ליה לרבי מאיר פלטר מתרי תלתא נחתומי זבן וואט לזמרים דפוס זה קנה מנחתום אחד והשני מנחתום אחר ורבי
 יהודה סבר פלטר אחד נחתום זבן וואט"פ שהם משני דפוסים כולן מנחתום אחד הן הלכך אם כולן משל אמש או משל היום מעש"ר מאחד על
 הכל כדין נחתום: מנוסל. קונה מן פלטרין הרבה ומוכר לאחרים וכיון שהוא רגיל לקנות מאלפים הרבה הלוקח ממנו מעש"ר על כל אחד

הר"ש ז"ל: ד' הפלטר. מלמתי כתוב פלטר שמוכר בזקוק לזון פלטר. והר"ש
 הוא כמו הסגלר ע"כ. ורש"י ז"ל פ"ס שם צ"ב הובט פלטר הוא לענין ככרות
 כסיומן לענין תבואה לוקח ככרות הרבה ומוכר לתומים ולנחתומים ע"כ וע"ש
 בתוס': בפ"י רע"ז וז"ל וואט"פ שזן משני דפוסים. פי' הרמב"ם ז"ל כי יתכן

מלאכת שלמה
 כי הנחתום בעלמא המתקן הלחם אפשר שיטעם מעישה אחת מינים הרבה מן
 הדפוסים ע"כ: מנוסל. הרמב"ם ז"ל פי' כפירוש פ"ס הירושלמי דלמרי' התם
 חיזבו מנוסל דבי ר' ינאי אמרין ט' פלטרין ועשרה נחתומין תמניא מן תמניא
 וחד מן תרי משמע שר"ל דעיר ש"ס בה ט' פלטרין ועשרה נחתומין ע"כ יש
 פלטר

י כ י נ

הוא: (בו) הוא הקונה מנחתומין הרבה וחוזר ומוכר לבעלי צמים [כך]
 מוכח לע"ז מנחתום [ק"ג ב'] ודלא כרש"י [כ"ג יז א'] דפי' דהפלטר מוכר
 לנחתומין. ובמ"כ נהפך הוא: [כה] דשמא זה קנה מנחתום שעש"ר.
 וזה מלוינו מעש"ר. ורבי מאיר לטעמיה דחייש למיעוט פלטרין שקונים
 מנחתומין רבים. כך נראה לי: (כז) ס"ל דפלטר אחד נחתום זבן. ודונו
 כנחתום: (ל) כמאןפא"א הוא בלשון רומי מי שניהן לו רשות מהמלכות
 שימכור

ראשונה

שאפי' ידוע לנו שהנחתום מתרי גברי זבן ואחד מהם משדו על החלה אפי' מומר
 שהיה לא נחמייבה ביד השדוד אלא ביד הנחתום. וא"ל כיון שנתחייבה ביד
 הנחתום אין מוכר הנחתום לזה טבל ואם אסור לכתובי טבל. ככ"פ פי' זה כ"כ.
 ונראה דאפי' חלה איכא השע' א' זבן מתרי גברי דשמא האחד מוכר בטבס
 וחייב חייב במעשר ומתוך זה אינו מפריש מלה ג"כ כסיומן על הלוקח כדי
 שיקדס המעשר לחלה דכ"פ בר"ש. והאחר שמכר בתדה דקה והוא עישר
 והפריש מלה ג"כ. ומלמא אפי' לא נחשדו איכא השע' במרי גברי. ומ"מ מ"ש כר"ב
 דחלה כ"פ מודו אפי' של אמש בשל היום וכ"כ הר"ש וכ"כ כרמב"ם דפי' מהל'
 בכורים שמתפיש חלה מן החמה על הלוונת וזמן הלוונת על החמה אפי' מדפוסין
 הרבה כ"כ. ואינו חמה ע"ז אחיזי שרי מן הלוונת של החמה נהי דליכא למיחש
 שמתפיש מן חייב על הפטור או מפטור על החייב. מ"מ היאך רשאי לתרום
 לכתחלה מן הרע של היפה וגבי דמתאי הוא דשרי לכתחלה כמ"ס הר"ב לעיל אבל
 חלה זו לא נמורה דמתאי היא דהא לא נחשדו על החלה וחלה של מוכר היא וחלה
 דין מותרת יש לה לכל הדינים ואסור לתרום מן הרע על היפה. והא דר"מ מתיר
 בחלה הייט לענין דפוסים דבה איירי לאסור בת"מ ומתיר בחלה אבל מנוונת
 של החמה לא ודברי רבפסונו ל"ע: ד' הלוקח מן הפלטר: פי' הר"ב
 לוקח מנחתומים ומוכרין אחד אחד ל"ע. ולפי' ז"ל דהפלטר הוא כמ"ס הוא כיון שמוכר
 אחד אחד משמע דתדה דקה הוא ומכר אין רשאי למכור בתדה דקה בלא מעש"ר
 אפי' לחבר דכ"פ בפ"י מ"ד ונ"ל בפ"י הר"ב: בבל עפוס ופוס. לכאורה
 משמע דמתוך שיטת הפוסקים ניכר דמתרי גברי יניאו ולפי' אמר' דמחד נחתום
 איכא נמי ספוסין הרבה ומתרי גברי לא חייש ר"מ. לפי' לטפוסין דת"מ אחד גברא
 יניאו. כמב הרב שנה לתלך דהכא לאו מתוך שיטת הפוסקים מתחייב ר"מ
 אלא דקיס לן דפלטר תמנה גברי זבן ומתירי אם טבל דשום אחד מוכר דמתך
 זבן דלילו מתרי נחתומים זבן לא אפשר כשפוסין שרי לנלוסל אין ספוס נחתום
 זה דומה לטפוס נחתום אחד ואפי' שיש לנחתום שני טפוסין אבל אין אחד
 מהם שיהא טוס לנחתום אחר. וכמב עוד דמשי' כרמב"ם משמע דשיטת הדפוסין
 הוכחה גמורה הוא דמתרי גברי הן והאריזין ליישב לפי סברא זו. ולקמן מ"ו כהגנו
 דהעיקר כקברת הרמב"ם: ר"י אומר מאתח על הכל. וכמב כר"ב הלכה כר"י ואתח
 ספק דלפי' כמ"ס חוי"ט. ומה שפ"ס דעמ' חוי"ט דהכא ספק כר"י לענין מלה.

שמה שניהם שנישור או שמה שניהם לא עישרו דכלל הכי ליכא ביה מיהוש ואפילו
 הכי חיישינן לחומרא שמה אחד עישר ואחד לא ויהיט כמה שכתוב הכ"מ פ"א
 דמתפישין ס"ג השו' אפי' כס"ם וז"ל על דברי הראב"ד שם ועל דברי הר"ב לפי
 רפ"ק: ר"י אומר בתרומת מעשר. נכחה דדייק למהני תרומת מעשר אפי"ב
 דמעשר שני נמי חייב להפריש דמתאי ואפי' מעשר עני נתיך ר"י כדן פ"ה שם
 ופ"א איכא בזה נמי איסורא מפטור על מחיוב דלא כהם דלא קרף שם טבלי
 בת"מ דקבל טלו בנייהם. ולא כמעשר שני וסני דעבדן כללו ומתניו ספוק זה בעיקר
 דין דמתאי ג"כ כמ"ס הכתובים רפ"ס מהל' מעשר וכמ"ס חיי"ם רפ"ק. ואפשר
 לומר עוד דבאלהו מתאי דמתאי' כתי' לא איירו אלא לענין ח"מ אבל כמעשר עני
 ועני מודה ר"י נתי דאפי' של אמש בשל יום תומר דמתאי כיון דאיכא כמה
 ספקי לכתובי דכ"פ לעיל ולא המתניו אלא באיסור מיתה. וקלמ' משמע כן
 מלשון מתאי דס"פ סמס דמתאי על דמתאי וכו' ולתרומה קפיד דוקא ולא
 כמעשר ואפי"ס שם זון מוכרה כדפי' שם וז"ל: וברירין חלה. פי' הר"ב דא"ל
 מתאי גברי זבן לא חיישינן' קאלל הנחתום מתחייבת ע"כ וכ"כ הר"ש ולפי' פי'
 בלא היו יתיבין לזה דמיקום לכו דעיקר השע' דתרי גברי לא שייך בחלה דהא לא
 נחשדו ע"ם על החלה אלא נתי למנר כהפי' היה מקום לחוס ליכא איסורא ונ"מ

ח הלוקה... מנין שם חלף... מנין שם חלף... מנין שם חלף...

מעשר: ח אף ע"פ שאמרו אין אדם רשאי וכו'. שאין רשאי להאליץ מידו בלתי מתוקן. דשאל לא יודיע ללוקה. כוללעיל פרק ג משנה ג [זהו קאמר אע"פ שאמרו הלוקה וכו' לא שרשאי שאין אדם רשאי וכו'] ויש מפרשים אע"פ שאמרו וכו' אפי' הכי אם עבר מעשר וכו' אלא לנודק. כחז הר"ב כגון שנתעבר

הגטות שמה זה עישר וזה לא עישר: ח משני מקומות. ששני המוכרים הודיעוהו שהוא עבד: אלא לצורך. כגון שנתעבר לחברו חולין מועטין בטבל מרובה שאין לטבל זה תקנה עד שיעשר עליו ממקום אחר. ודוקא לחבר מותר למכור עבד אבל לא לעם הארץ. וע"ה שנתעבר לו חולין בטבל כיצד הוא עושה

תוספות חדשים

משנה ה' (הרי"ם ד"ה) אע"פ שאמרו כו' לא יודיע ללוקה ע"כ. וז"ל אלא ללוקה איש חיוב לעשר מאה מדרבנן כדלוי' בבב' פ"ה ס"ה ע"כ וכו' הרמב"ם ב"ב פ"ה מה"ע וזהו אם נמנו הפירות ביד הלוקה חיוב ונלכח"ל גס כזה פטור ולכן אין רשאי לכתולה לאליץ הפירות מחוב מעשר להורייתא אע"פ שאם המוכר גמרו על דעת למכור פטור מן המורה כדלוי' שם מ"ט לפעמים היה נדעוהו כשעת גמר מלאכה לאלו ואלו' נמך למכור ושד מלא מפיס מה היה נדעוהו לכך אסור כל פנים למכור שלא לנודק וזה מיושב דקאם מלא קצ"ל דרשאי לעשר מטבל על עבד פטור כיון דמכרו לו בחרות עבד דלוי' לא עישר דהמטבח דמיו יקיים משלתי מעשר אלא קצ"ל דלפניו אחר גמרו למכור א"כ פטור מדלוי' אע"פ והשני גמרו לאכול לחיוב מדלוי' אע"פ מן החיוב על הספור קצ"ל דלפניו גבי לוקה שיהיה פטורים קצ"ל ולכן העתיק הרמב"ם המשנה כאן חסר ולא כתב לשון הר"ב והי"ט בטבל מרובה וכו' משום דכל ענין הלוקה טבל שגמרה מלאכתו פטור מדלוי' ואל"כ אפילו טבל מועט מותר ודוק (מחברות' א"ל):

הלוקה טבל משני מקומות (ט) מעשר מזה על זה (ט) אע"פ שאמרו (ט) אין אדם רשאי למכור טבל (ט) אלא לצורך (ג): ח מעשרין משל ישראל על של נברי (ט). משל נברי על של ישראל. משל ישראל על

הלוקה טבל משני מקומות (ט) מעשר מזה על זה (ט) אע"פ שאמרו (ט) אין אדם רשאי למכור טבל (ט) אלא לצורך (ג): ח מעשרין משל ישראל על של נברי (ט). משל נברי על של ישראל. משל ישראל על

פ"ג דף לא. ועיין לקמן במשנה ז פרק ז. ומ"ס הר"ב ודוקא לחבר. כן הלשון בירושלמי. וכן העתיק הרמב"ם בפרקו מהלכות מעשר. ונראה דלאו דוקא אלא הוא הרין לנאמן על המעשרות. ועיין סוף פרק ו: ח מעשרין. עיין מה שכתבתי ברי"ט פרק ד. ובמנחות פרק ר' ישמעאל דף עו ע"ב איכא ברייתא דמתני' בתי דיני ותיני תורמין: על של נברי. כחז הר"ב האי תנא סבר אין קנין וכו'.

המעשר דכתיב (ויקרא ט) והארץ לא תמכר ללמיתותיה אלא תמכרה למותה מעשר. ונראה דלאו דוקא אלא הוא הרין לנאמן על המעשרות. ועיין סוף פרק ו: ח מעשרין. עיין מה שכתבתי ברי"ט פרק ד. ובמנחות פרק ר' ישמעאל דף עו ע"ב איכא ברייתא דמתני' בתי דיני ותיני תורמין: על של נברי. כחז הר"ב האי תנא סבר אין קנין וכו'.

שאלה מלאכה ומה שפסדים בחזן. ואין צדק כלום. הלך ח"כ לעשר אלא מכל אגודה ואגודה: ח בפי' ר"ע ז"ל משל ישראל על של נכרים האי תנא סבר וכו'. אמר המגלה כחז הר"ב אפרים אשכנזי ז"ל כ"ל דמייורי הכא שסקה תפואה מן הנכרי או מן הכותי קודם שמרתום הבעלים ודוק היסוד ומלאה שכלל עולה ככלה ע"כ. נראה דלוי' לפעמים שכתבתי לעיל ס"ד דפאה סו' ט' בשמו שהלכה היא שאין קנין לנכרי בפסטה אחי"מ כדלוקמה בירוש' והלכתא כותיה אלא כדלוי' ז"ל וע' במש"ס בפאה: ה"ג וכמוזמה לי שכן ראייתו במשנה כ"ל דלוקה משל ישראל על של כותים ומשל כותים על של ישראל ומשל כותים על של כותים וכך שטייה בתוספתא וכך ראייתו רוב שו"ת משניות הדייקין גורסין. אכן בס' שו"ת נראה דל"ג ליה במשנה. וכתב הרש"ס ז"ל ומשל כותים על של כותים

ירוש' בעי ר' יונה יומא סתם מתני' דקתני בשמבינין לו מננות אחרות מעשר מכל אגודה ואגודה ללא כר"מ לר"מ מכל קנה וקנה לכדו לרין לעשר דתנין תמן בפ"ו דמס' מבטירין כל האגודות של בית השוקים עמאיה ר' יהודה משהר גלחים. א"ר מאיר ובי מפני מה עמאיה אלא מפני משקא הפס. דס"ל לר"מ דלף אגודות הלכות מעשרות וממאות שפעמים האגודה נתרתי וקשר אחיה בפיו ומשקא הפס מכשורה ס"מ דר"מ חייש לאורח הקשר ס"ל ליתוס שמה הותרו כ' או ג' אגודות וכשכח לקשרן מערב קלחים של זו בזה ורין לעשר מכל קנה וקנה. ומשני הטה רשאי לפעם כל האגודות שמה אחת הותרה וקשרה בפיו ואין ידוע איזו היא. אבל הכא אף כי הותרו שתיים או שלש אין לחוש לעירוב. אלא כ"א מהן קותרה לזדה בקלחים שלה. אלא שפעמים נותן מה שנתן בפנים

תוספות רע"ק

מ"ה [אות נד] בתרי"ח ר"ה הוי"ט ד"ה אע"פ שאמרו וכו' הוי"ט הוי"ט הוי"ט על הפטור קפ"ג דברים אלו תמחוס. דלפ"ש מקורם דהא דאין מוכרים טבל אלא לצורך דאין רשאי להורייתא פירות מחיוב דאורייתא. מזה כפיילא שכתב האב"ל הלוקה יהיה פטור. א"כ אין קאמר אע"פ שאמרו וכו' הא אדרבא כיון דאין מוכרים וכו' משום שאצל הלוקה יהיה פטור מדלוי' אע"פ שיהיה פטור מעשר מזה על זה. כיון דשניהם פטורים מדלוי' אע"פ [אות נד] בא"ד אפילו הפטור מע"פ (שחר) זה נסתר משינוי עירוב מותר (דף לא ע"א) דקתני בברייתא פ"א תעריב לי טבל בחלין ושאלתי את ר' יוסבב ל"ן קח מן השוק ועשר עליו. קסבר מדלוי' ברוב בסל רוב ע"ה מעשרין. הרי דרובא קאמר דרשאי ומפניו רוב ע"ה מעשרין. אבל לוקה ורדא לי. הרי דרובא קאמר דרשאי ומפניו רוב ע"ה מעשרין. אף דלוקה פטור מדלוי' אע"פ כמ"ש חו"ט

תפארת ישראל יב"ן

(א) כך נ"ל פי' הר"ס. ואל"כ דלכ"י לא כפלי חולין בטבל. מדקיי"ל דלוי' בחר בטבל. (במנחות דף ג ע"א) והרי אפשר לטבל שיעשה חולין. והי"ל מ"מ

על החיוב. קא משמע דעל כל פנים הלוקה פירות גמורים. בין ק וכן פטור מדלוי' אע"פ שפ"ס מעשר. ולרמב"ד אפי' בלוקה קודם מירוח פטור] והי"ל כמפרשים מעטור אפטור. ואע"פ דלפטר דמפרשים מחד דרבנן כהרי דרבנן. או לפיכא. והרי קיי"ל [מגילה ס"ב מ"ד] דלא חתי חרי דרבנן ומפיק חד דרבנן. י"ל ה"ס ודלוי' ודלוי' הוא. משא"כ הכא ספק וספק הוא. וכיון דספק דרבנן לקולה. אין לחלק בין חד ספק לבתי ספיקא. ודו"ק. דכיון דגם חד ספק דרבנן הי"ל הספק האחר שטסק עליו כלייתא לגמרי: (ב) דבמכרו לו טבל מעשר מוע"ט. היינו רק בדיעבד שכבר מכרו לו. אבל לכתחילה הרי עכ"פ אין אדם וכו'. כך נ"ל: (ג) אפילו לחבר. דאסור להורייתא מתח"ל דבר שאינו מתוקן: (ג) בנתעבר לחבר חולין מועטים בטבל מרובה. דלע"ג דבעלי חולין ברוב. עכ"פ כיון דאין בילה ביבש. א"ל לעשר מיני' וזביה. שמה יפריש מעטור על החיוב. ולהכי לרין לתקן הטבל ממקום אחר (א). אבל בנתעבר עבד מועט בחולין מרובים. כיון דרק מדרבנן לא בטל מדלוי' דשיל"מ [במנחות דל"ח] אבל מדלוי' אע"פ בטל. א"ל להפריש מעטור אחר דהי"ל כמפרשים מחיוב אפטור. ועדיף טפי להפריש מיני' וזביה: (נא) דקיי"ל אין קנין לעטור

ראשונה משנה

וי"ל דסיפא טלקא משנייה אחר המירוח והמוכר ישראל הודיעוהו שהוא עבד וסכותי מכר לו סתם מעשר חס"פ. וקת"ל דכותי מיד המוכר עבד. ולפ"ז איש מיושב דריבא וסיפא לא מיוסמתי בחד בונא. וד"ע ששטת ר"ח בזה היא ג"כ כהרמב"ם כמ"ס ה"טו' ב' הפועלים שם. אבל בס' הריב"ם כמנו דק"ל בלוקה מישאל איפכא דאם נתמנה ביד המוכר מו לא פסק חויבוי וחייב הלוקה מדלוי' אע"פ וקרא דמתעט לקוח חייב שנתמנה ביד הלוקה וגם הר"ב פ"ק דפאה ח"ד קאי בשטת זו. ובלוקה מן הסוד כוכבים מודו כולוה דאם נתמנה ביד המוכר עבד כוכבים פטורין לגמרי. ואם נתמנה ביד הלוקה חייבין מן הסודה אפי"ג דקרא מתעט לקוח חייב לקוח מישאל. אבל מעטור כוכבים לא מיקרי לקוח כיון דלוי' קנין לעטור כוכבים לא קני לה סכור כ"כ הסוק' שם. והספא א"כ בלא ליישב הטעם לפי שיטה זו ל"ל דריבא משל ישראל על של עבד כוכבים. של ישראל חייב עלו ממע בגדלה כשדכו דלוי' ביד הסוקה על של עבד כוכבים עקבא ממע קודם המירוח ונתמנה ביד לוקה מת"ב מ"ג מן הסודה וקמ"ל דאין קנין. אבל אין לפרש על ישראל עקבא מישאל ופי"ג ז"ל עקבא אחר מירוח דלוי' מדלוי' אע"פ. ועל של עבד כוכבים דוקא עקבא קודם מירוח דא נתמנה ביד הסוד כוכבים פטורים לגמרי ואפי' היתה אותה על ישראל עקבא קודם המירוח חייב מיהא מדלוי' ואין לשער מזה על של עבד כוכבים אחר המירוח. וסלכך אין לפרש על ישראל דריבא אלא עלו ממע בגדלה כשדכו על של עבד כוכבים ובשנתמנה נמי ביד ישראל. וסיפא משל ישראל על של ע"כ. ז"ל על ישראל בגדלה אלא על של כותי עקבא ממע אחר המירוח

י עציץ מיה"ל...
י עציץ מיה"ל...
י עציץ מיה"ל...

תוספות חדשים

שם ה' (תי"ט דה"ר) ר"א...
שם ה' (תי"ט דה"ר) ר"א...
שם ה' (תי"ט דה"ר) ר"א...

תוספות רע"ק

שם ה' דמי יותר לחיוב...
שם ה' דמי יותר לחיוב...
שם ה' דמי יותר לחיוב...

תוס' אנשי שם

ת"י גירי אמת כו' ע' תורע"ט...
ת"י גירי אמת כו' ע' תורע"ט...
ת"י גירי אמת כו' ע' תורע"ט...

ורבי מאיר הוא. וק' כהז הרמב"ם. וכן פירשו במשנה טו פ"ד...
ורבי מאיר הוא. וק' כהז הרמב"ם. וכן פירשו במשנה טו פ"ד...
ורבי מאיר הוא. וק' כהז הרמב"ם. וכן פירשו במשנה טו פ"ד...

על של בותים (ג). משל בותים על של...
על של בותים (ג). משל בותים על של...
על של בותים (ג). משל בותים על של...

תרומה
חג. מן אליעזר דל"ג אלעזר וכו' כ"ג. י הרי זה כוונתו הרי...
חג. מן אליעזר דל"ג אלעזר וכו' כ"ג. י הרי זה כוונתו הרי...

חלקן כדחתיגה בהשוכר את הבעלים (דף פח) עשר תעשר ואכלת ולא מוכר ע"כ...
חלקן כדחתיגה בהשוכר את הבעלים (דף פח) עשר תעשר ואכלת ולא מוכר ע"כ...
חלקן כדחתיגה בהשוכר את הבעלים (דף פח) עשר תעשר ואכלת ולא מוכר ע"כ...

מלאכת שלמה

הא דלא תני ברישא ומשל נכרים על של נכרים דכ"ס הוא ולא תני בותים אלא...
הא דלא תני ברישא ומשל נכרים על של נכרים דכ"ס הוא ולא תני בותים אלא...
הא דלא תני ברישא ומשל נכרים על של נכרים דכ"ס הוא ולא תני בותים אלא...

יבין

לעובד סוככים ב"א להפקיע ממעשר [רמב"ם פ"א תרומות]: (גב) קמ"ל...
לעובד סוככים ב"א להפקיע ממעשר [רמב"ם פ"א תרומות]: (גב) קמ"ל...
לעובד סוככים ב"א להפקיע ממעשר [רמב"ם פ"א תרומות]: (גב) קמ"ל...

תפארת

מנחת דל"א א ד"ה קסבר) וכו' ל"ל דנקט כלל בותים. הרי ממ"ג חייב תצוה שלהן בין שהן גרי...
מנחת דל"א א ד"ה קסבר) וכו' ל"ל דנקט כלל בותים. הרי ממ"ג חייב תצוה שלהן בין שהן גרי...
מנחת דל"א א ד"ה קסבר) וכו' ל"ל דנקט כלל בותים. הרי ממ"ג חייב תצוה שלהן בין שהן גרי...

משנה ראשונה

פסור ומדרכנו חייב וזכינו לא מישי. וזוהי פל מו"ש שהסמיך לשון הר"ם...
פסור ומדרכנו חייב וזכינו לא מישי. וזוהי פל מו"ש שהסמיך לשון הר"ם...
פסור ומדרכנו חייב וזכינו לא מישי. וזוהי פל מו"ש שהסמיך לשון הר"ם...

ישראל

מב"מ. וזכ"ל אפי' רבנן דר"י מודה ללא בעל (כ"ד גדרים דף ל"ב א').
מב"מ. וזכ"ל אפי' רבנן דר"י מודה ללא בעל (כ"ד גדרים דף ל"ב א').
מב"מ. וזכ"ל אפי' רבנן דר"י מודה ללא בעל (כ"ד גדרים דף ל"ב א')...

בועז

ליתא מיה"ל סכ"מ פ"א מה"ט הי"ז בשם ר"י קורקס. דדוקא לענין...
ליתא מיה"ל סכ"מ פ"א מה"ט הי"ז בשם ר"י קורקס. דדוקא לענין...
ליתא מיה"ל סכ"מ פ"א מה"ט הי"ז בשם ר"י קורקס. דדוקא לענין...

חששות דרמאי . כבר
דמינו לטיל (ט"א נ"ג)
בחה ובמערש שני
ובמרומוע דלא אפרו משום
דמאי . ואף דיש חלק
הרמס בוראי הוי קדושת
חלה וכן אינך אבל
הכא ע"ג נושא דנין
דמאי הוי מן החוב
על הפסד ולא חלה עליו
שם תרומה . מ"מ י"ל כיון
דמחויקים ליה בקדושה
כדון תרומה ל"ג בו
חששות דרמאי ואף בר
אשעיא הובא תרומ' שם
דמירי בחלת ע"ה ומשום
דאימת קדשים עליו . צ"ל
דחבא דלחוש כולי האי
שאחז מעושר ואחז אינו
מפגשר לא חמיתו כיון
דקדושת תרומה . עליו
ודר"ק :

כללא דפרק ה משנה א הקנה רמאי א"צ ליתן ת"ג. קרא שם למעשה.
ומפריש משם תרומ' ונתנו לכהן והמעשה שאין בו קדושה
א"צ ליתנו לוי . ואח"כ קרא שם למעשה נגמס אין צריך ליתנו לפני ואם שנת
מ"ש מפרישו או ודרוהו לעצמו ואם קנה לחם דמאי יבול להפריש תרומ' וחלה ביה .
דהיינו שישמן סוכב בשום מקום שבו חלק ק' לתמ"ט . ובצדו חלק כ"ד לחלה .
ויאמר . חלק ק' זה יהיה למעשה ושאר המ' שלמעשה יהיו סוכבים להחלק הק'
בהכר וחלק ק' ת"ג יהיה לי לתרומ' . ומע"ש יהיה בצד אחר בהכר . ומחולל
משנה ב ולא לבר ברמאי כ"א גם במבל ודאי רשאי להפריש ב' מתנות ביחד .
כגון שיש לו ק' סאה סבל . והוא רוצה להפריש ת"ג ותמ"ט ביחד כיון
דשנתון לכהן . יחלק הכרי ל' חלקים ויהיה כל חלק ק' שלישי סאה . וכיון דת"ג
הוא ב' סק' . ותמ"ט הוא אחד סק' : להכי יקח מכל חלק כנ"ל סאה א' . דהיינו ג'
שליש סאה : שיהיה ב' שלישים מתמאי לת"ג . והשליש הנשאר לתמ"ט : ויאמר
על הסאה שלקח . שלישי מסאה זו שלקחתי . יהיה עדיין חולין . וב' שלישים
הנשארים מתמאי : יהיו ת"ג על הק' שלישות סאה שלפני . אולם שלישות הסאה
שאמרתו שיהיה חולין . הרי עכשו שכבר הפרשתי ת"ג . השליש ההוא . ועוד מ'
שלישות סאה המתנחם סוף לוח השליש בהכרי של ק' שלישות יהיו מעשר על
כרי זה . וחזור ואומר . זה השליש שבסאה שנשתינו מעושר יהיה תרומ' על המ'
שבצדו . ונתון אותה סאה לכהן לת"ג ותמ"ט . ואם ירצה יפריש עמם ביחד גם
חלק כ"ד לחלה [ואולם כ"ו אינו השבון מדרוק] :

משנה ג אע"ז ברמאי סוחר להפריש תרומ' מרעה על הפה . ולפיכך רשאי
להפריש מלחם צנון על לחם חם וכדומה . אפ"ה בקנה ב' לחמים
מטתומס א' צנון וא' חם אמרו לעשות כן אפילו היה של אמתול יפה משל היום :
דשפא של אמתול קנה סוחר והיום מאחר . וא' מעשר . וא' פתן לא יעשר :

משנה ד ובשנתן חמין או שנתון צנון אפילו בקנה מלפני שקנה מטתומס
מעשר מוע' . [ולא היישגן בשנתון צנון שא' מאחמול וא' משלשם]
מיהו בקנה מטתומס שקנה מהרבה נחתומים . אפילו בשנתון חמין לא יעשר מוע' :

משנה ה פירות של עני שקבל מכתב בנ"א . וכן תקנה אותן ממנו . מעשר
מכל פרוסה לבד . והק' בקבל המרים או שאר פירות קטנים . מכל א'
הרבה . הר"ז בולל יפה . ומעשר מכל ההערבות :

משנה ו טיפון סתמא מרבים זבן . ולפיכך תקנה וחזור וקנה ממנו מעשר
מכל קנייה לבד ואפילו ב' הקניות יהיו בכלי א' ובמין א' אצל הטיפון .
אבל הטיפון נאמן שלקח מאדם א' :

משנה ז לקח מבעה"ב כמה פסמים הר"ז מעשר מוע' . אפילו הם מב' כלים ומב'
עירות . ודוקא בגדל הכל מן הבעה"ב . אבל בקנה הבעה"ב משאר נגני' .
לא יעשר מוע' :

משנה ח לקח מכל ודאי מב' מקומות [אף שאמרו למכור מבל] . יעשר מוע' :
משנה ט קנה מע"ה [ומעשר כוכבים ומכותי] . מעשר מוע' . דק"ל אין קנין
לעובר כוכבים בא' להפיק מעשר :

משנה י ענין שנקב בשוליו מעם פחות מכותי . תרומין מתגדל בתוכו על הגדל
בארץ . ולהפוך . ואם תרם משאינו נקוב על הנקוב . תרומה ויהיו
ויתרום מתקוב על עצמו . ואם תרם מתקוב על שאינו נקוב . והי' האיני
נקוב פסיר . לפיכך התרומה שתתם כיון שנקרא עליה שם תרומה . הרי היא
קדושה . ואעפ"כ לא יאכלנה הכהן עד שיפריש ממנו תרומה ומעשרות
כמשאר מכל :

משנה יא תרם דרמאי על דמאי או על ודאי . תרומה ויהיו ויתרום . ואם תרם מן
הדאי על דרמאי . תרומה היא ואעפ"כ לא יאכלנה הכהן עד שיפריש
עליה תרומ' כדלשיל :

עליה תרומ' כדלשיל :
הוא תרומ' כדלשיל :
ואם תרם מן
הדאי על דרמאי . תרומה היא ואעפ"כ לא יאכלנה הכהן עד שיפריש
עליה תרומ' כדלשיל :

ציונים
א' המקבל . מ"ה פ"ז מלגוס
מעשר ה"א :
חלופי גרסאות
א' וכן הכותי נ"ל מן
הכותי וכלי משפ"ט
יחלק גיבולתי חולק ולי
נ"ל :

חדושי מהרי"ח
משנת א [ה"ט ד"ה יחלק
מ"ש הר"ב וא"צ לעשר
אינו ר"ל אבל לתרום צריך
דא"כ אין מקבל לחור
כו' עכ"ל ול"ג דאי משום
הא לא איראי דבאמת אין
החוק בין מקבל לחור
בישראל ובשניהם צריך
לתרום קדם דויל בתר
שיפא שאו רק מה שחגי
שהעקר כו' רק מה שחגי
החובר לישראל תרום הוא
לחלק בחובר בין ישראל
לעובר כוכבים . דבעובר
כוכבים בחובר אפילו
לעשר צריך :

תוספות יום טוב

פרק א מן העובד כוכבים ומן הכותי . לכאורה היה ליה לשנות
מן הכותי ומן העובד כוכבים : **יחלק לפניהם** . מ"ס
הר"ב ואינו נריך לעשר אינו רואה לומר אבל לתרום נריך דל"כ אין
בין מקבל לחור אלא השאיל שם מעשר לכלל המתנות . וכמ"ס כבר
לעיל ריש פרק ד . ועיין במשנה ג :
לפניהם . כתב הרמב"ם בפירושו
ועל תנאי שיהיה החלוק לפני בעל
השדה שידע שמה שנתן לו הוא טבל
וכ"כ

ר' עובדיה מברסגורה

פרק א המקבל שדה . למחלה לשלש ולרביע מדרך הארסיין ;
חולק לפניהם . ואינו נריך לעשר חלק בעל
השדה אבל מניח לפניהם חלק שבר הקרקע כשאינו מעושר ולא חייבו
חכמים למקבל שיטעור על חלקו של בעל השדה ויתן לו מה שפסק
עמו כשאוה מעושר מפני יסוב א"י
כדי שלא ימנעו מלקבל השד' בארסיות:
החוכר . מקבל השדה בדבר קלוב כך
וכך כורין לשנה בין שהיא עשה הרבה
מישראל

מלאכת שלמה
דינס שיה אכל בחוכר מישראל קמתי תורם ובחוכר מן הנכרי צעי עשורי משום
קנסא . ורשב"צ סבר דגם החוכר מן הנכרי חולק ומניח לפניו . ורשב"צ דלפניו
פליה

תפארת ישראל

פרק ו א ליתן לבעה"ב מחלה שליש ורביע מהתבואה : (ב) דכ"י שלא
פרק ו א יחלק לפניהם . קמ"ל דאין זה כחוכר או טמן פכל שהוא אכור
כדלפניו פ"ה מ"ח . דהכא אינו מוכר ולא טמן בעל השדה שלו
הוא טפל ואפי' למ"ד אין כירס מודה כמתקן במחובר כדפי' הר"ז לקמן מ"ח .
ולא מתבואה במקבל אלא אפי' בחוכר מישראל דהמוכר מדיד' יסיד ליה חכירותו
במלוה אפי' שכי כיון דלכרעא נופס על מחכיר שכי דאיסור דכנגן הוא למטר
עבל וככי הא לא נזר . ומשום ייסוב א"י מני שלא ימנעו לחוכר הכרזה .
ולענין דיני תמונות נמי לא מט' בעל הקרקע לפטון שיתן לסם חלקם דכר
המתוקן . דלא מבעיא במקבל . שמניח לסם חלקם בחמובר ומדידו שקלי ומה
לו לזה לעשר דכר שאינו טפל . אלא אפי' בחוכר נמי אינה טעמא דכל חוכר ומחכיר
אדעתא דככי מתניס בחמלה שיתן לו חלקו עבל מ"ה הר"ב . ובסבי א"ש מ"ס
הר"ב גבי מקבל שלא חייביו חכמים משום ייסוב א"י וגבי חוכר כתב דלכרעא
דככי יורד לשדה כו' שזה הטעם שייך לפנין דין מתנן אכל לפנין איסור מוכר
עבל לא מחכי האי פעמא דת"מ איסור הוא' אלא דלפנין איסור לא נריך לחוב
הטעם שכבר כתב במקבל משום ייסוב א"י וס"ה בחוכר . ונ"מ יש לחמוס למה
הנריך במקבל לומר משום ייסוב א"י ומיפוק ליה דאין כאן חכירה ככל שמניח
חלקם בחמובר ומדידו קא שקלי . ואם עבל ליתן עמם לענין דין מתנן שאין
יכול הטמן לחמוס מן המקבל שיפטר חלקו . הוא ג"כ שלא לנריך מלואה טעם
יתמיני זה לעשר את שאינו שלו . ועוד דל"ל למימר דלכרעא דככי יורד כמ"ס
בחוכר . וביבולותי אימא נמי ה"ס במקבל משום ייסוב א"י כמ"ס הר"ב ואינו מתנן
פסור בלא טעם דייסוב ארץ ישראל ואפי' במקבל מן העובד כוכבים . ובסוכר מדין חייב ולכן חייב בעובד כוכבים וישראל פסור מעמא דייסוב ארץ ישראל :

תום אנשי שם
פ"א בר"ב ד"ה חולק
לפניהם כו' מפני
ייסוב א"י . כיס ביבולותי
ומשמע שמן הדין ה"ל
למקבל לעשר על הכל אפי'
שאינו טפל אלא חלק נזרתי
ומניח שבר הקרקע לבעלי
ולשאר משום דקיימין ביה
עבר העבר את כל תבואת
זרען . הרמ"ס . ומ"מ פסור
אף במקבל מן העובד כוכבים
דלא שייך ביה פעמא דככי
שלא ימנעו דהא לרביע קנסו
בחוכר כדי שימנעו ממנו
ג"כ לק נ"ב . הי"ע משום
דבעובד כוכבים מיינא פסור
אף בחוכר לשיקטו זו מהמתניח
טעמא דקנסו והייס כחכרי
קנס ר"י ביבולותי (הובא
מ"ס) דיש קנין לעובדי
כוכבים בא"י להפיקו מעמבר
ולדע"ה : לא דאין קנין במקבל מן הרין